

İSLAM MEDENİYETİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Journal of Islamic Civilization Studies

e-ISSN: 2149-0872

Cilt/Volume 7 - Sayı/Issue 2 - Aralık/December 2022: 269-306

Meryem'in Göğe Yükseliş ve Günahsızlığı Bayramlarındaki Katolik Aile Gelenekleri

Catholic Family Traditions on the Feasts of the Assumption and Immaculate Conception of Mary

Halil DEMİR Ahmet TÜRKAN

Yüksek Lisans Öğrencisi. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı

Muster's Degree Student. Kütahya Dumlupınar University, Faculty of Theology, Department of History of Religions Assoc. Prof. Necmettin Erbakan University, Faculty of Theology, Department of History of Religions of Religions

Orcid: 0000-0002-1278-1073 Orcid: 0000-0001-9788-5869

halildemir@gmail.com ahmet.turkan@erbakan.edu.tr

Makale Bilgisi / Article Information

Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received

29.08.2022

Kabul Tarihi / Accepted

29.12.2022

Atıf/Cite: Demir, Halil – Türkan, Ahmet. "Meryem'in Göğe Yükseliş ve Günahsızlığı Bayramlarındaki Katolik Aile Gelenekleri". *İslam Medeniyeti Araştırmaları Dergisi*. 7/2 (2022), 269-306.

<https://doi.org/10.20486/imad.1168050>

Etik Beyanı/Ethical Statement: En az iki hakem tarafından değerlendirilmiş ve iThenticate ile %15'ten az benzerlik oranına sahip olduğu belgelenmiştir./Reviewed by at least two referees and iThenticate documented that the rate of similarity to another texts did not pass 15%.

Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
Licensed Under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Öz

Hıristiyanlıkta Meryem’le ilgili birçok dini bayram bulunmaktadır. Bu bayramlar, Meryem’in başına gelen hâdiseler ve ona atfedilen özellikler doğrultusunda kutlanmaktadır. Hıristiyanlara göre Meryem, tüm günahlardan arınmış ve hayatının sonunda İsa vasıtasıyla ölümden kurtularak cennete yükselmiştir. Nitekim 1854’te, Meryem’in günahsızlığı, 1950’de göğe yükselmesi Kilise doktrini olarak ilan edilmiştir. Meryem hakkındaki bu inançların Kilise tarafından benimsenmesiyle Meryem’in Göğe Yükseliş ve Günahsızlığı Bayramları Kilise takviminde yerini almıştır. Bu iki bayram Meryem’e adanan bayramlar arasında ön plana çıkan büyük kutlamaların yapıldığı zamanlardır. Bu araştırmada Katolikliğin yoğun olarak yaşandığı Avrupa ülkeleri esas alınarak Meryem’in Göğe Yükseliş ve Günahsızlığı Bayramlarındaki aile gelenekleri ele alınmıştır. Bu sayede Katolik ailelerin Meryem’e olan bağlılıkları ve söz konusu bayramlardaki gelenekleri belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada bu iki bayramın günümüzde nasıl kutlandığı sorusuna da cevap aranmıştır. Bu doğrultuda Avrupa ülkelerinden katılım sağlayan bireylerle görüşmeler yapılmıştır. Sözü geçen bayramların geçmişine ve bugününe ışık tutularak Katolik aile gelenekleri hakkında kapsamlı bilgiler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dinler Tarihi, Hıristiyan Bayramları, Katolik Aile Gelenekleri, Meryem, Göğe Yükselme ve Günahsızlık

Abstract

In Christianity, there are many religious holidays related to the Virgin Mary. These holidays are celebrated in line with the events that happened to Mary and the characteristics attributed to her. According to Christians, Mary was cleansed of all sins and at the end of her life, she was saved from death through Jesus and ascended to heaven. As a matter of fact, the sinless birth of Mary in 1854 and her ascension to heaven in 1950 was declared as Church doctrine. With the adoption of these beliefs about Mary by the Church, the Assumption of Mary and the Feasts of Immaculate Conception took place in the Church calendar. These two festivals are the times when the big celebrations that come to the forefront among the holidays dedicated to Mary. In this research, the family traditions of Assumption of Mary and Immaculate Conception Feasts are discussed, based on European countries where Catholicism is intense. In this way, it was trying to determine the devotion of Catholic families to the Virgin Mary and their traditions on the feasts in question. In the study, an answer was sought to the question of how these two holidays are celebrated today. In this direction, interviews were held with individuals participating from European countries. By shedding light on the past and present of the aforementioned holidays, comprehensive information is given about Catholic family traditions.

Keywords: History of Religions, Christian Holidays, Catholic Family Traditions, Virgin Mary, Assumption and Immaculate Conception

Giriş

Meryem, Protestan Hıristiyanlar için her ne kadar ön planda olmasa da Ortodoks ve Katolik Hıristiyanlar için İsa'nın annesi olması itibarıyla saygıya ve hürmete layık görülen bir şahsiyettir.¹ O, bakire bir şekilde Tanrı İsa'yı dünyaya getirmesiyle tüm kadınlardan farklı olağanüstü bir anne olarak görülmüştür.² Nitekim; bu düşünce, ilerleyen süreç içerisinde Doğu Kilisesi'nden İskenderiye ekolünü benimseyenler tarafından savunulmuştur. İsa'nın tabiatıyla alakalı tartışmaların büyümesiyle 431 yılında gerçekleştirilen Efes Konsili'nde İskenderiyeli Aziz Cyrille, Meryem'e "Tanrı doğuran" manasında "Theotokos" unvanının verilmesini sağlamıştır.³ Dolayısıyla Meryem, Tanrısal varlığı maddi âlemlerle birleştiren, semavi ve dünyevi iki varlığı kendi bedeninde bir araya getiren kutsal bir varlık olarak görülmüştür.⁴

Hıristiyan inancına göre Meryem, Kutsal Ruh vasıtasıyla hamile kalmıştır. Bakire olarak hamile kaldığı gibi bozulmamış bir bekaretle de İsa'yı doğurmuştur. Meryem'in bekâreti yalnızca herhangi bir erkekle bedensel ilişkiden uzak olmasını ifade etmemektedir. Onun hiçbir şekilde bozulmayan bekâreti, Tanrı ile ruhsal ve mistik birliğini de ifade etmektedir. Bu yönüyle Meryem, tüm ideal bekâretlerin sembolü olarak "bakireler bakiresi" mertebesinde görülmüştür.⁵ Hıristiyan dünyasında Meryem'in bekâreti ile ilgili nitelendirmeler Papa I. Leo'nun Kadıköy Konsiline gönderdiği mektupla daha da netleşmiştir.⁶ Papa I. Leo yazdığı mektupta Meryem'i "bekâreti bozulmadan anne olan kadın" şeklinde tarif etmektedir. 649 yılında toplanılan Latran Konsili'nde de onun

¹ Ömer Faruk Harman, "Meryem", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2004), 29/239; Ali İhsan Yitik, "Hz. Meryem ve Efes-Meryamana Evi", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 5 (30 Haziran 2000), 64-66.

² Mahmut Aydın, "Hıristiyanlık", *Yaşayan Dünya Dinleri*, ed. Şinasi Gündüz (Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2007), 86.

³ Francis Dvornik, *Konsiller Tarihi: İznik'ten II. Vatikan'a*, çev. Jean-Marie - Mehmet Aydın (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1990), 13-14; John Norman Davidson Kelly, *Early Christian Doctrines* (London: Adam & Charles Black, 1968), 324-330; Bekir Zakir Çoban, *Geçmişten Günümüze Papalık* (İstanbul: İnsan Yayınları, 2009), 56.

⁴ Saliha Gülnur Uzuner, *Katolik Mezhebine Göre İsa'nın Annesi Meryem* (Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015), 67-78.

⁵ C. O. Vollert - F. M. Jelly, "Mary And The Church", *New Catholic Encyclopedia* (Farmington Hills: Thomson Gale, 2003), 9/255-256.

⁶ Papa I. Leo'nun gönderdiği mektubun konsil kararlarını etkilediği ifade edilir. Bu konu hakkında bk. Çoban, *Geçmişten Günümüze Papalık*, 59.

“ebedi bakire” oluşu tasdiklenmiştir.⁷ Meryem’in bir erkek ile birlikte olmadan İsa’ya hamile kalması inananlar nezdinde onun ruhen ve bedenen temiz kalan kutsal bir kişi olarak algılanmasına yol açmıştır. Onun bakire hamileliğinden kaynaklanan kutsallığı, zamanla aslî günahın evrenselliğinden de hariç tutulmasına sebep olmuştur. Bunun üzerine onun ana rahminde oluşmaya başladığı ilk andan itibaren günahların her türlü lekesinden uzak olduğu, hatta günah sayılmayan küçük kusurlardan dahi korunduğu düşüncesi gelişmiştir.⁸

Meryem, Katolik teolojisine göre aslî günaha ortak olmadan doğduğu için ölüme ve ölümün verdiği acıya maruz kalmamıştır.⁹ Bu inanç, 1950 tarihinde Katolik Kilisesi tarafından dogma ilan edilmesiyle Kilise’nin yanılmaz bir öğretisi haline gelmiştir.¹⁰ Bu dogma gereği günümüz Katolikleri Meryem’in ruhen ve bedenen göğe yükseldiğine inanmaktadırlar.¹¹ Meryem’in göğe çıktığı inancı, onun Tanrı katında sözü geçen kurtuluş aracı kutsal bir şefaatçi olduğu inancını da beraberinde getirmiştir.¹² Bu doğrultuda 20. yüzyılın sonlarında birçok Katolik, geleneksel olarak Meryem’in arabuluculuk rolünü güçlü bir şekilde savunmuştur.¹³ Günümüz Katolik teolojisine göre o, inananlara şefaat etmek ve İsa’ya yardımcı olmak üzere inananlardan daha önce cennete yükseltilmiştir.¹⁴

Katolik ilahiyatçılar Meryem'in kurtuluştaki konumunu anlatmak için onu Havva

⁷ M. J. Scheeben, *Mariology*, çev. T.L.M.J. Geukers (London: B. Herder Book CO, 1946), 107.

⁸ Ümmühan Güler, *İncil ve Kuran'da Hz. Meryem'in Doğumu ve Hamileliği Süreci* (İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018), 39; Şinasi Gündüz, *Din ve İnanç Sözlüğü* (Ankara: Vadi Yayınları, 1998), 256-257; Geoffrey Parrinder, *Dünya Dinlerinde Cinsel Ahlak*, çev. Niran Elçi (İstanbul: Say Yayınları, 2003), 322.

⁹ Annemarie Schimmel, *Dinler Tarihine Giriş* (İstanbul: Kırkambar Yayınları, 1999), 238; My Catholic Life, “Solemnity of the Assumption of the Blessed Virgin Mary” (Erişim 10 Ağustos 2021).

¹⁰ Gündüz, *Din ve İnanç Sözlüğü*, 256-257; Maksud Kurt, *Tanrıça Kültü ve Hıristiyanlık'taki Meryem Figürüne Etkileri* (Rize: Rize Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010), 96-105.

¹¹ Ekrem Sarıkçıoğlu, *Kanonik - Apokrif İncillere Göre Hz. İsa Hayatı ve Mesajı* (Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2017), 52.

¹² Mehmet Katar, “Hıristiyanlıkta Temel Akımlar”, *Yaşayan Dünya Dinleri*, ed. Şinasi Gündüz (Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2007), 109; Uzuner, *Katolik Mezhebine Göre İsa'nın Annesi Meryem*, 67-68.

¹³ Detaylı bilgi için bk. Frank K. Flinn, “Mary of Nazareth”, *Encyclopedia of Catholicism* (New York: Facts On File, 2007), 1/441-444; Kürşat Haldun Akalın, “Göğün Kraliçesi İsis'in Geri Dönüşü: Hristiyanlıkta Meryem Ana Tapınması”, *İlahiyat Tetkikleri Dergisi* 45 (Haziran 2016), 86-93.

¹⁴ Fatma Cerah, *Meryem İkonografyasında Mitsel Özellikler* (İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018), 45-48.

ile kıyaslamışlardır. Bu mukayese ile onun aracılığı daha net anlaşılmaktadır. Katolik anlayışa göre o, her şeyden önce Havva'nın itaatsizliğiyle harap ettiği durumu itaatiyle onarmıştır. Meryem, itaatinin sembolü olarak İsa'yı dünyaya getirmekle inananların Havva'nın sebep olduğu kötülük, ölüm ve asli günahtan kurtulmalarına vesile olmuştur. Bu doğrultuda hem şefaatçi olma makamını elde etmiş hem de Havva'nın yerine geçerek tüm inananların annesi haline gelmiştir. Zira Havva, insanların dünyaya gelmesine vesile olurken Meryem, inananları aslî günahın ızdıraplarından kurtararak onların bir nevi yeniden doğmalarını sağlamıştır.¹⁵

Katolik öğretisinde Meryem, Tanrı'yı kendinde kabul ederek Tanrının sözüne itaat edişin sembolü olmakla birlikte;¹⁶ sadece itaatkâr ve hizmet eden bir figür olarak da görülmemektedir. Bunun en önemli nedeni Theotokos olarak kurtuluş eyleminde onun etkin rol almasıdır.¹⁷ Meryem elde ettiği bu kimlik ile Tanrıya olan tapınmadan daha az olması şartıyla "hyperdouleia" yani aşırı saygıya layık görülmüştür. Her ne kadar ilahi vasfa ayrılmış herhangi bir onuru veya makamı alamasa da Meryem, kendisine bahşedilen ruhsal ayrıcalıklar ile Katoliklerin nazarında tüm meleklerin, ruhların ve insanların üzerine yükselerek yüce bir makama ve tüm canlılar arasında eşsiz bir konuma yerleşmiştir.¹⁸ Meryem, İsa'nın gölgesinden aldığı lütufla kadınların en sevimlisi ve en mübareği, anaların en ideali, meleklerin ve azizlerin kraliçesi, yaratılmışların en değerlisi olarak insanlar arasında Tanrı'ya en yakın kişi kabul edilmiştir.¹⁹ Kendisine Tanrı analığı, ebedi bakireliği, günahsızlığı, ruhen ve bedenlen göğe yükselmesi gibi sıfatların verilmesi ile Meryem, ilahi âleme yakın Tanrı'ya ulaşmada aracı, İsa'ya benzer yüce bir kişilik haline gelmiştir.²⁰ Ona duyulan büyük hürmetin neticesinde birçok gelenek de oluşmuştur. Katolikler evlerinde çocuklarının Meryem'i tanımları ve ona hürmet etmeleri için gayret göstermiş, yaptıkları dualarda ona yer vermiş, onun için

¹⁵ Vollert - Jelly, "Mary And The Church", 9/255; Mehmet Aydın, "I. İznik (M.S.325) ve Efes (M.S.431) Konsilleri Doğrultusunda Hıristiyanlık'ta Hz. Meryem Kültü'nün Gelişimi", *Türk İslam Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi* 10/20 (2015), 11-12.

¹⁶ Schimmel, *Dinler Tarihine Giriş*, 238.

¹⁷ Cerah, *Meryem İkonografyasında Mitsel Özellikler*, 48-49.

¹⁸ Flinn, "Mary of Nazareth", 1/441-444; Günay Tümer, *Hıristiyanlıkta ve İslam'da Hz. Meryem* (Ankara: Diyanet Vakfı Yayınları, 2021), 112.

¹⁹ Tümer, *Hıristiyanlıkta ve İslam'da Hz. Meryem*, 109.

²⁰ Sarıkçıoğlu, *Kanonik - Apokrif İncillere Göre Hz. İsa Hayatı ve Mesajı*, 27; Dursun Budak, *Anadolu'da Yaşamış Aziz ve Azize Hayatlarının Dinler Tarihi Açısından Değerlendirilmesi* (Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2012), 59-62; Zeynep Karaca, *İkonolojide Meryem* (İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018), 30-40.

özel dualar ve ilahiler söylemiş hatta ona özgü bayramlar tahsis etmişlerdir.²¹

Yukarıda verilen ifadeler bağlamında Meryem'in Katoliklikte mümtaz bir kişi olarak kabul edildiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla geçmişten günümüze Katolikler nazarındaki Meryem'i tam manasıyla anlayabilmek için ona dair inançla birlikte zamanla gelişen gelenekleri de irdelemek gerekmektedir. Türkçe literatür incelendiğinde Meryem'le ilgili geleneklere detaylı değinilmediği anlaşılmaktadır. Meryem'le ilgili gelenekler incelenmek istendiğinde ise geleneklerin ona adanan bayramlarda yoğunlaştığı görülmektedir. Yine Türkçe literatür incelendiğinde Hıristiyan bayramları ile ilgili verilen bilgilerde daha çok kısa tanımlamaların yapıldığı ya da Noel ve Paskalyaya yoğunlaştığı dikkati çekmektedir. Dolayısıyla araştırmanın konusu olan Meryem ile ilgili bayramlardaki gelenekler hakkında verilen bilgilerin yetersizliği bilhassa aile geleneklerine değinilmemiş olması bu çalışmanın yapılmasına zemin hazırlamıştır. Buradan hareketle çalışmada öncelikle Meryem'in Göğe Yükselişi Bayramı ve ardından Meryem'in Günahsızlığı Bayramı ele alınmıştır. Araştırmada örneklem olarak Katoliklerin yoğun bulunduğu Avrupa ülkeleri tercih edilmiştir. Avrupa ülkelerinden de öncelikle köklü geleneklerin olduğu İtalya, Avusturya, Polonya, Portekiz, İspanya, Fransa, İsviçre gibi ülkeler incelenmiştir. Elde edilen verilerin günümüz Katolik hayatını ne derece yansıttığını ölçmek için de mülakat yöntemine başvurulmuştur. Örneklemin genişliğinin vermiş olduğu zorluğu çözebilmek için sözü geçen ülkelere gönüllü olan bireylerle çevrimiçi görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu sayede literatürde bulunan bilgiler ile günümüzü nispeten yansıtan bilgileri kıyaslama olanağı elde edilmiştir. Böylelikle araştırmada Katolik aile hayatına ve geleneklerine yönelik daha kapsamlı bilgiler verilmiştir.

1. Katoliklikte Meryem ile İlgili Bayramlar

İsa'yı anmaya yönelik kutlamaların yapılmaya başlamasını takiben Meryem başta olmak üzere aziz ve azizelere yönelik çeşitli anma günleri de ortaya çıkmıştır.²² Meryem ile ilişkilendirilmiş otuza yakın bayram olmakla birlikte Roma Katolik Kilisesi'nin 1969'da düzenlenen liturji takviminde Meryem ile ilgili on üç bayrama yer verilmiştir. Bu bayramlardan dokuzu kilise tarafından kutsal gün kabul edilmiştir. Kutsal gün kabul

²¹ Francis X. Weiser, *Handbook of Christian Feasts and Customs; the Year of the Lord in Liturgy and Folklore*. (New York: Harcourt, Brace And Company, 1958), 275-276; a.mlf, *Religious Customs in the Family: The Radiation of the Liturgy into Catholic Homes* (Rockford: Tan Books and Publishers, 1998), 89.

²² Mehmet Katar, "Hıristiyan Bayramları Üzerine Bir Çalışma", *Dini Araştırmalar Dergisi* 3/9 (Haziran 2001), 24-27.

edilen bayramlar şunlardır: 1 Ocak'ta Tanrı'nın Annesi Meryem (*Mother of God*), 8 Aralık'ta Meryem'in Günahsızlığı (*Immaculate Conception*), 31 Mayıs'ta Meryem'i kuzeni Elizabeth'in ziyaretini anma bayramı (*Visitation*), 15 Ağustos'ta Meryem'in Göğe Yükselişi (*Assumption of Mary*) 22 Ağustos'ta Meryem'in Kraliçeliği (*Queenship of Mary*), 8 Eylül'de Meryem'in Doğumu (*Birth of Mary*), 15 Eylül'de Elemler Sahibi Leydimiz (*Our Lady of Sorrows*), 7 Ekim'de Rosario Sahibi Leydimiz (*Our Lady of the Rosary*) ve 21 Kasım'da Meryem'in Sunumu (*Presentation of Mary*) Bu bayramlardan Meryem'in Göğe Yükselişi ve Günahsızlığı Bayramları diğerlerine nazaran daha ön plana çıkmış ve Katolik dünyasında büyük çapta kutlamalara sahne olmuştur.²³

1.1. Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı

Katolik geleneğine göre Meryem, yaşının sonunda oğlu İsa vasıtasıyla bedenen ve ruhen göğe yükselmiştir.²⁴ Onun ruhen ve bedenen göğe çıkışı İsa'nın annesini onurlandırması olarak görülmektedir.²⁵ Meryem'in göğe çıkışı Katoliklerin nazarında sadece dünyadan tatlı bir ayrılış değildir. Ebedi saadete, onun tüm yaratılmışların üzerinde bir makama kabul oluşudur.²⁶ Meryem hem bedenen ve ruhen yükselmiş hem de üstün bir makama yerleşmiştir. Bu nedenle Meryem'in göğe yükselişi inananlar için çifte sevinç kaynağı olmuş ve bu sevinç zamanla ona adanan bir bayrama dönüşmüştür.

Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı ona adanmış olan en eski bayramdır. Mübarek Bakire'yi onurlandırmak üzere bayram 15 Ağustos'ta kutlanmaktadır. İlk yüzyıllarda "Meryem Ana Günü" olarak kutlanan bayram 1950 yılında Meryem'in göğe yükselişinin Katolik Kilisesinin doktrini haline getirilmesiyle çoğu Avrupa ülkesinde ifade edilen şekliyle "Assumption of Mary" yani Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı adını almıştır. Bayram tarihsel gelişiminde sadece Meryem ile ilgili sıradan bir kutlama günü olarak kalmayıp Katoliklerce kutsal gün kabul edilen büyük Meryem bayramlarından biri olmuştur.²⁷ Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı'na verilen önemin neticesinde bayram

²³ P. Rouillard - T. Krosnicki, "Marian Feasts", *New Catholic Encyclopedia* (Farmington Hills: Thomson Gale, 2003), 9/157-159; Mustafa Alıcı, "Kur'an-ı Kerim ve Katolik Meryem Teolojisi (Mariology ve Kur'an-ı Kerim)", *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi* 4/9 (2016), 114.

²⁴ "Hıristiyanlığın Sembolleri", *Dinler Tarihi Ansiklopedisi*, ed. İsmet Zeki Eyüboğlu vd. (İstanbul: Gelişim Yayınları, 1976), 2/330; Katar, "Hıristiyan Bayramları Üzerine Bir Çalışma", 24-27.

²⁵ Catholic Truth Society, *Dogmatic Constitution On The Church: Lumen Gentium* (India: Ignatius Press-Catholic Truth Society, 2012), 88.

²⁶ Catholic Culture, "Liturgical Year : Activities : Feasts of Mary in the Family" (Erişim 10 Ağustos 2021).

²⁷ Weiser, *Handbook of Christian Feasts and Customs*, 286-288; Katar, "Hıristiyan Bayramları Üzerine Bir Çalışma", 24-24.

günü Avrupa'nın bazı bölgelerinde "Yaz Paskalyası" olarak da isimlendirilir olmuştur.²⁸ Bayramın yüzyıllar boyunca kutlanmasının neticesinde bayramla alakalı birçok popüler gelenek oluşmuştur.

1.1.1. Bayram Gelenekleri

İtalya, Avusturya, Belçika, Polonya, Portekiz, İspanya ve Fransa'da ülke genelinde İsviçre ve Almanya'nın ise bazı bölgelerinde olmak üzere birçok Avrupa ülkesinde Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı resmî tatil günüdür.²⁹ Avrupa ülkelerinde genel olarak var olan geleneklere bakıldığında; Katoliklerin kutsal sayılan günlerde Kilise kanunlarına göre ayinlere katılmaları zorunlu olduğu için bireyler bayram günü öncelikle kiliselerde düzenlenen ayinlere iştirak etmektedirler.³⁰ Katolik geleneğe göre bayram sevinç havasında Tanrı'ya ibadet ederek kutlanılmalıdır. Kutlamayı engelleyebilecek işlerden de kaçınılmalıdır. Bu öğreti gereği Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı süresince; çocukların ders çalışmaya ara vermeleri gerekirken bireylerin de alışverişe, dışarıda yemek yemeye ve başka insanları hizmet ettirmeye sevk ettirecek şeylerden uzak durmaya özen göstermeleri gerekmektedir. Resmî tatil ilan edilen ülkelerde zaten devlet kurumları kapalı olduğu için memurlar işe gitmemektedirler. Özel sektörde çalışan bazı dindar bireylerde işten izin alma hakları varsa evde kalıp günü dinlenme ve tefekkür ile geçirmeye çalışmaktadır.³¹ İsteyen bireyler yine bir bağlılık göstergesi olarak ülkesinde düzenlenen geçit törenlerine katılmaktadır.³² Herhangi bir geçit törenine ya da kutlamaya katılmayan aileler de isterlerse kendi geçit törenlerini düzenlemektedirler. Buna göre Meryem'i temsil eden bir heykel, resim veya ikon eşliğinde aile bireyleri ev içerisinde veya bahçelerinde belli bir rotada ve ritimde yürüyüş gerçekleştirmektedir.³³

Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı'nda Avrupa'daki pek çok kilisede geleneksel olarak bitkiler kutsanmaktadır. Bu uygulamanın temelini bakıldığında tahıl hasadı ile alakalı eski bir geleneğe dayandığı görülmektedir. Buna göre Hıristiyanlık öncesi zamanlarda ağustosun ikinci yarısından eylülün ilk yarısına kadar geçen sürede yetişen tüm meyve ve sebzelerin diğer zamanlara kıyasla daha iyi, sağlıklı ve uzun süre taze kaldığına, bu ayda toplanan şifalı bitkilerin iyileşmeye önemli katkı sağladığına ve

²⁸ Office Holidays, "Assumption Day around the World in 2022" (Erişim 25 Eylül 2021).

²⁹ Timeanddate, "Assumption of Mary" (Erişim 25 Eylül 2021).

³⁰ Code Of Canon Law, "Book IV. Function of the Church- (Cann. 1244-1253)" (Erişim 29 Ekim 2022).

³¹ Elizabeth Clare, "12 Easy Ways to Celebrate the Assumption of Mary" (Erişim 11 Ağustos 2021).

³² Weiser, *Handbook of Christian Feasts and Customs*, 291-292.

³³ Busted Halo, "Understanding and Celebrating the Feast of the Assumption" (Erişim 10 Ağustos 2021).

zararlı bitkilerin zarar verici özelliklerini kaybettiğine inanılmıştır. Bu inanç tahıl hasadının bir sevinç ve şükran dönemi olarak kabul edilmesini sağlamıştır. Tahıl hasadı geleneklerinin ilerleyen yüzyıllarda Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı ile ilişkilendirilmesi neticesinde kiliselerde meyve, sebze ve çiçek gibi bitkileri kutsama geleneği ortaya çıkmıştır. Bu geleneğe göre aileler, bayram günü kilisede rahibe kutsattıkları meyve ve sebzelerin bir kısmını akşam yemeğinde tüketmekte bir kısmını da birbirlerine meyve sepetleri şeklinde ikram etmektedirler.³⁴ Geleneğin dikkat çekici diğer bir uygulaması da kutsanan çiçeklerde görünmektedir. Buna göre aileler kutsanan çiçekleri bayram gününün sevincini yansıtmak üzere evlerde dekoratif obje olarak kullanmaktadır. Bayram için kullanılan çiçeklerde ise Meryem'in bir sembolü olarak görülen zambak³⁵ veya beyaz renkli çiçekler ön plana çıkmaktadır.³⁶ Geleneğin devamı olarak evlerde bulunan Meryem figürleri de çiçeklerle süslenir.³⁷ Uygulamaya göre bahçelerde Meryem'i temsil eden heykel çevresine çiçekler dikilmektedir. Bahçesi olmayan evlerde ise balkon veya pencere kenarlarına Meryem figürü konmakta ve etrafına saksılı çiçekler yerleştirilmektedir.³⁸ Benzer bir uygulama olarak yemek masasında veya evin göze çarpan bir yerinde Meryem için sunaklar hazırlanmaktadır.³⁹

Bitkilerle ilgili gelişen geleneğin bir parçası olarak bayram için hazırlanan yiyeceklerde taze meyve, sebze ve otlar kullanılır. Söz konusu bu malzemelerin genellikle salata tariflerinde bir arada kullanıldığı görülmektedir.⁴⁰ Bunun yanı sıra beyaz rengin Meryem'i temsil ettiği düşünüldüğünden bireylerin yemeklerde tavuk veya balık eti kullandıkları, tatlılarda da beyaz kaplamalı pastalar yaptıkları görülmektedir.⁴¹ Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramıyla ilgili geleneğe bakıldığında Katoliklik açısından ön plana çıkan ülkelerde birbirine benzeyen pek çok hususlar bulunmakla birlikte bazı açılardan farklılaşan ve hatta kendine özgü uygulamaları olan ülkeler de bulunmaktadır.

³⁴ Weiser, *Handbook of Christian Feasts and Customs*, 291-292.

³⁵ Zambak çiçeği Hıristiyan inancında geleneksel olarak saflığı, masumiyeti ve bekareti simgelemiştir. Bundan dolayı Hıristiyanlar için Meryem'in sembolü haline gelmiştir. Bu konu hakkında bk. Keith Jones (ed.), *Holiday Symbols and Customs* (Detroit: Omnigraphics, 2015), 35.

³⁶ Kendra Tierney, *The Catholic All Year Compendium_ Liturgical Living for Real Life* (San Francisco: Ignatius Press, 2018), 54.

³⁷ Aletia, "The History and the Heart of the Solemnity of the Assumption" (Erişim 10 Ağustos 2021).

³⁸ "Understanding and Celebrating the Feast of the Assumption".

³⁹ Catholic Mom, "Celebrating Marian Feast Days with Your Family" (Erişim 10 Ağustos 2021).

⁴⁰ "Understanding and Celebrating the Feast of the Assumption".

⁴¹ "Celebrating Marian Feast Days with Your Family".

Bunlara kısaca değinilerek bu benzerlik ve farklılıklar belli başlı açılardan ele alınabilir.

1.1.1.1. İtalya

İtalya'da Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı aynı zamanda "Ferragosto" ve "Our Lady's Day" isimleriyle de bilinmektedir. Katolikler Meryem'in göğe alınışını İsa'nın tüm Hıristiyanları öldüklerinde cennete alacağına dair vaadinin bir sembolü olarak görmektedirler. Katolik bireyler söz konusu bayramda kiliselerde düzenlenen ayine katılmak için en iyi ve temiz kıyafetlerini giyerler. Kiliseye gittiklerinde ise Meryem'e dua ederler. Bununla beraber aileler Meryem heykelinin taşındığı, çanların durmadan çaldığı ve çocukların ön saflarda bulunduğu geçit törenlerine katılırlar. Bireyler ayrıca şehirlerin meydanlarında çalınan müziğe eşlik ederek dans ederler. Akşam saatlerinde ise havai fişek gösterilerini izlemektedirler. Bazı aileler ise bayram günü şehirlerden uzaklaşarak tatil için sahil kenarlarına giderler.⁴² İtalya'nın bazı kasabalarında kutlamalar 14 Ağustos'ta bir akşam nöbeti ayiniyle başlamaktadır. Buna ek olarak İtalyanlar bayram vesilesiyle "pasta con pesto alla genovese", "antipasti misti", "risotto al pomodoro" ve "melanzane parmigiana e polenta frita" adı verilen geleneksel yemekleri tüketirler.⁴³

1.1.1.2. İspanya

İspanya'da Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı Katolik takvimindeki en önemli dini günlerden biridir. Bayram günü İspanya'nın tamamında coşkuyla kutlanır. Bayram kutlamaları 11 Ağustos'ta başlar ve 15 Ağustos'a kadar devam eder. Diğer Katolik ülkelerde olduğu gibi bayram gününe özel kiliselerde her saat bir ayin yapılır. Ülke çapında geçit törenleri ve şenlikler gerçekleştirilir. İnsanlar geçit törenlerine rengarenk kostümler giyerek katılırlar. Hatta kostüm yarışmaları düzenlenir. Meryem heykellerine çiçekler takdim edilir. Sokaklar çiçeklerle ve rengarenk kumaşlarla dikkat çekici şekilde süslenir. Bu geleneğin yaşandığı Madrid'de bayram günü büyük bir sokak kutlaması yapılır. Bireyler bu kutlamada geleneksel "chulapo" kıyafetini giyerler. Buna göre; kadınlar renkli elbise giyer ve başlarına beyaz örtü takarlar. Erkekler de siyah pantolon ve beyaz gömlek üzerine yelek giyerler. Geçit töreninde Meryem'i onurlandırmak için sokaklarda yürünür. Sokaklarda stantlarda İspanyol sandviçleri "bocadillo"lar ve tatlılar satılır. Şenliğe katılan aileler zaman zaman bu atıştırmalıklardan

⁴² Adrianna Morganelli, *Cultural Traditions in Italy* (New York: Crabtree Publishing Company, 2016), 22-23; Helen Barolini, *Festa: Recipes And Recollections Of Italian Holidays* (San Diego: Harcourt Brace Jovanovich, 1988), 270-280.

⁴³ The Proud Italian, "Assumption of The Blessed Virgin Mary -FERRAGOSTO!" (Erişim 29 Kasım 2022).

tüketirler. Gecenin ilerleyen saatlerinde ise açık hava festivalleri düzenlenir.⁴⁴

1.1.1.3. Avusturya

Avusturya'da Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı "Mariä Himmelfahrt" olarak ifade edilmektedir. Bayram ülkede resmî tatil günüdür. Bu nedenle tüm kilise tatillerinde olduğu gibi kiliselerde ayinler yapılır. Katolik dindar bireyler bu ayinlere iştirak ederler. Avusturyalıların büyük bir kısmının ise bayram gününü tatil havasında geçirdiği ve dolayısıyla dini kutlama ve geleneklere uzak kaldığı ifade edilmektedir.⁴⁵ Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı'nı kutlayan Katoliklerin uygulamalarına bakıldığında şifalı otların kutsama geleneği ön plana çıkmaktadır. Bitki kutsama geleneğinin Meryem'in göğe yükseltildiği anda mezarından güzel bitki kokularının yayıldığı efsanesine dayandığı belirtilir. Bitki kutsama geleneğine göre aileler çeşitli otları bir demet halinde bağlayarak ayine hazırlamakta ve kiliseye gittiklerinde götürdükleri demetleri rahiplere kutsatmaktadırlar. Sonrasında bu demetlerin kendilerini hastalıklardan ve talihsizliklerden uzak tutacağına inandıklarından evlerine asmak suretinde kurutmaktadırlar. Bireylerin bu geleneğe bağlı olarak geleneksel tarifler olmasa da gün içerisinde şifalı bitkilerden çay ve benzeri bir içecek yaptıkları da ifade edilmektedir.⁴⁶

1.1.1.4. İsviçre

İsviçre'de bayram ulusal bir tatil değildir. Fakat İsviçre'nin on iki kantonunda Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı resmî tatil olarak kutlanır. İsviçre'de bayramın kutlandığı kantonlarda özel ayinlere ve geçit törenlerine yer verilir. Bireyler kiliselerdeki ayinlere katılmadan önce kilisede kutsatmak için çayırlardan bitki ve çiçek toplarlar. Daha sonrasında kendilerini hastalıklardan ve tehlikelerden koruyacağına inandıkları kutsanmış çiçekleri evlerine asarlar. İsviçre'deki bazı aileler Meryem'in dünyayı kutsadığına inandıkları için bayram gününden otuz gün sonra kutsal yerleri ziyaret ederler. Ayrıca bayram gününde aile fertleri bir araya gelerek yemek yerler ve bayram atmosferini evlerine taşırlar.⁴⁷

⁴⁴ National Today, "Assumption of Mary (Spain)" (Erişim 23 Kasım 2022); Euroace, "National Holiday in Spain: 15th of August", *Euroace* (Erişim 10 Aralık 2022); Tripadvisor, "Closures on Assumption Day? - Madrid Forum" (Erişim 25 Kasım 2022).

⁴⁵ Free Walking Tour Salzburg, "A Complete List of Public Holidays in Austria" (Erişim 04 Aralık 2022).

⁴⁶ Feiertage Österreich, "Mariä Himmelfahrt - 15. August" (Erişim 03 Aralık 2022).

⁴⁷ IamExpat, "Everything You Need to Know About Assumption Day in Switzerland" (Erişim 10 Aralık 2022).

1.1.1.5. Fransa

Fransa'da bayram "l'Assomption de la Vierge Marie" olarak bilinmektedir. Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı'nda Fransa'nın Lourdes kentinde yaşayan aileler bayrama özel yapılan kilise ayinlerine ve geçit törenlerine katılırlar. Geçit törenlerinde Meryem'in heykelini omuzlarında taşırlar. Aileler şehirlerinde bulunan büyük Meryem heykeline de çiçekler bırakırlar.⁴⁸ Ayrıca Fransa'nın bazı bölgelerinde 15 Ağustos'ta Meryem'in insanların geleceklerini özel olarak kutsayacağı düşüncesiyle, çiftlerin birbirlerine evlenme teklifinde bulunmaları ve nikahlanmaları bir gelenek haline gelmiştir.⁴⁹

1.1.1.6. Polonya

Meryem, Polonya ordusunun koruyucu azizesi olarak görüldüğünden Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı aynı zamanda Polonya Ordusu Günü'dür. Bundan dolayı Polonya'da bayram günü, birçok birey ülkeleri için savaşırken ölen askerleri anmak için kilise ayinlerine katılırlar. Kiliselere katılan bireyler yanlarında kutsanması için tahıl, çiçek ve sebze gibi bitkiler de getirilir. Katolikler rahipler tarafından kutsanan bu bitkileri daha sonrasında hediye olarak birbirlerine verirler. Ayrıca Polonya'da bayram günü Meryem'e adanmış ünlü bir tapınak olan "Jasna Góra Manastırı"na hac ziyaretleri yapılır.⁵⁰

1.1.1.7. Portekiz

Portekiz'de bayram tatil döneminin başlangıcı olarak algılanmaktadır. Bundan dolayı çoğu aile tatile gitmektedir. Şehirlerde kalan Katolik bireyler ise Meryem'e odaklanan kilise ayinlerine gitmekte ardından geçit törenlerine katılmaktadırlar. Portekiz'de geleneksel kutlamaların sürdüğü bazı küçük yerleşim yerlerinde bayram günü festival havasında geçmektedir. Bireyler kilise kutlamaları haricinde bayram için düzenlenen bu festivallere de gitmekte ve kurulan pazarlardan alışveriş yapmaktadırlar.⁵¹

1.2. Meryem'in Günahsızlığı Bayramı

Katoliklerin Meryem ile ilgili kutladıkları en büyük iki bayramdan diğeri "Feast of

⁴⁸ Lynn Peppas, *Cultural Traditions in France* (New York: Crabtree Publishing, 2014), 22-23.

⁴⁹ "The History and the Heart of the Solemnity of the Assumption".

⁵⁰ Folkways, "Polish Holidays: A Complete Guide" (Erişim 10 Aralık 2022).

⁵¹ Trippy, "What goes on in or round Lisbon on Monday August 15th, Assumption Day?" (Erişim 26 Kasım 2022).

the Immaculate Conception” yani Meryem’in Günahsızlığı Bayramı’dır.⁵² Bayram Meryem’in aslı günahın hiçbir etkisine maruz kalmadan masum ve lekesiz bir şekilde dünyaya geldiğini vurgulamak üzere 8 Aralık’ta kutlanmaktadır.⁵³

Meryem’in Günahsızlığı Bayramı’nın 7. yüzyılda ortaya çıktığı iddia edilmektedir.⁵⁴ 11. yüzyılda İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya’daki kiliselerin 8 Aralık’ta bayramı kutladıkları bilinmektedir. 17. yüzyılın ortalarına doğru Meryem’in günahsızlığıyla ilgili ortaya çıkan tartışmaların bittiği ve bayramın Katolik Kilisesi’nde doktrine yerleştiği öne sürülmektedir.⁵⁵ Nitekim, Papa IX. Pius’un 8 Aralık 1854 tarihinde Meryem’in günahsızlığını dogma olarak ilan etmesiyle bayramın resmen kutlanmaya başlandığı ifade edilmektedir.⁵⁶ Alınan kararların ve kutlamaların neticesinde Meryem’in Günahsızlığı Bayramı günümüzde Kilise takviminin en önemli bayramlarından biri olmuştur.

1.2.1. Bayram Gelenekleri

Bayram günü başta İspanya, İtalya, Portekiz, Fransa ve Avusturya olmak üzere Avrupa ülkelerinin birçoğunda resmî tatildir.⁵⁷ İspanya ve İtalya’da bayram günüyle ilişkili köklü gelenekler vardır. Diğer Avrupa ülkelerinin büyük bir kısmında ise bayram çok yakın bir tarihte resmi olarak kutlanmaya başlamasından dolayı köklü gelenek ve göreneklerin gelişmediği ifade edilir.⁵⁸ Meryem’in Günahsızlığı Bayramı Katolik Kilisesi tarafından kutsal gün olarak kabul edildiği için Katolikler pazar günlerinde olduğu gibi zihnen ve bedenen Tanrı’ya odaklanmalarını bozacak işlerden kaçınmak ve düzenlenen Mass’a katılmak zorundadırlar.⁵⁹ Bu sebeple Avrupa ülkelerinde ailelerin tamamı ya da en azından aile üyelerinden bazıları kiliselerde düzenlenen ayinlere katılmaktadırlar. Elbette kutlamalar sadece ayinlerle sınırlı değildir. Bayram günü ayinlerden sonra kiliseler tarafından geçit törenleri de düzenlenir. Şehirlerinde geçit töreni düzenlenenler,

⁵² A Global World, “Feast of the Immaculate Conception Celebrated by Christians” (Erişim 10 Ağustos 2021); Catholic Online, “Mary the Blessed Virgin - Saints & Angels” (Erişim 10 Ağustos 2021).

⁵³ Katar, “Hıristiyan Bayramları Üzerine Bir Çalışma”, 24-27.

⁵⁴ Newsweek, “Feast of Immaculate Conception 2017: What Is the Holy Day of Obligation and When Is It?” (Erişim 11 Ağustos 2021).

⁵⁵ Original Botanica, “Celebrating the Feast of the Immaculate Conception” (Erişim 29 Kasım 2022).

⁵⁶ James Socias, *Handbook Of Prayers* (Woodbridge: Midwest Theological Forum, 2007), 500.

⁵⁷ Mt. Carmel ~ St. Cristina Society, “The Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary” (Erişim 10 Ağustos 2021)..

⁵⁸ Weiser, *Handbook of Christian Feasts and Customs*, 294-295.

⁵⁹ Kendra Tierney, *The Catholic All Year Compendium_ Liturgical Living for Real Life*, 31.

törenlere katılmaya gayret gösterirler. Düzenlenen törenlere katılamayan ya da yaşadığı yerde geçit töreni yapılmayan aileler, evde kendilerinin tasarladıkları geçit törenine benzeyen yürüyüş yaparlar. Yaptıkları yürüyüşün geçit törenlerine benzemesi ve Meryem'i hatırlatması için "Ave Maria" (Hail Mary), "Holy Queen", "Loreto Litany" ve "Ave Maris Stella" dualarını ilahi şeklinde okumakta ve dinlemektedirler.⁶⁰ Bayram günü Katolik kiliseler, bireylerin aileleriyle vakit geçirmelerini ve günü Meryem'e adanan kutlamalar ile değerlendirmelerini istemektedirler. Bundan dolayı aileler bayram gününü Meryem'i anmak üzere büyük bir hürmetle beklemektedirler.⁶¹ Meryem'in Günahsızlığı Bayramı, özellikle dindar Katolikler tarafından Meryem'e manen daha fazla yaklaşmak ve Noel'e bilinçli bir hazırlık yapmak gayesiyle geçen bir gün olarak kutlanmaktadır.⁶² Meryem'in Günahsızlığı Bayramı'nda Avrupa ülkeleri incelendiğinde bayramı kutlama derecesine göre bazı ülkelerin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu ülkelerdeki söz konusu bayram geleneklerine belli açılardan kısaca değinilebilir.

1.2.1.1. İspanya

Meryem, İspanya'nın koruyucu azizesi sayıldığından bireyler Meryem'in Günahsızlığı Bayramı'na, novena⁶³ ve gece nöbeti ayini ile hazırlanırlar. Bayram günü de önce ayinlere ve geçit törenlerine daha sonra da ülkenin her yerinde gerçekleşen büyük kutlamalara katılırlar. İspanya'nın kuzey eyaletlerinde evlerin balkonları bayramdan önceki gün çiçek, halı, bayrak vb. süsler ile dekore edilir. Pencere kenarları gece boyunca yanan mumlarla süslenir. İspanya'da 8 Aralık "Anneler Günü" olarak da kutlanmaktadır. Bununla ilişkili olarak bayram günü anneler için neşeli aile kutlamaları düzenlenir. Bunun yanı sıra ülkenin birçok yerinde geleneksel okul kutlamaları yapılmaktadır. Söz konusu bu kutlamalara okuldan mezun olan öğrenciler de katılmaktadırlar. Bayram günü aynı zamanda çocukların ilk ciddi Komünyon ayinine

⁶⁰ Kendra Tierney, *The Catholic All Year Compendium_ Liturgical Living for Real Life*, 54; Teaching Catholic Kids, "Celebrate the Feast of the Immaculate Conception with Your Kids" (Erişim 10 Ağustos 2021); Tümer, *Hıristiyanlıkta ve İslam'da Hz. Meryem*, 161.

⁶¹ "Feast of the Immaculate Conception Celebrated by Christians".

⁶² Catholic Culture, "Liturgical Year: Activities: Feasts of Mary in the Family" (Erişim 10 Ağustos 2021).

⁶³ Novena, dokuz gün boyunca arka arkaya söylenen, genellikle bir bayram gününün nöbeti ile biten ve belirli bir niyetle dua edilen herhangi bir dua veya dua kümesidir. Bu konu hakkında bk. Joseph Hilgers, "Novena", *The Catholic Encyclopedia* (Erişim 16 Temmuz 2020). Ayrıca Meryem'in Günahsızlığı Bayramında yapılacak olan novena için Katolik dua kitaplarında örnek dualar bulunmaktadır. Bu konu hakkında bk. Joseph Hilgers, "Novena", *The Catholic Encyclopedia* (Erişim 16 Temmuz 2020); James Socias, *Handbook Of Prayers* (Woodbridge: Midwest Theological Forum, 2007), 500.

katıldıkları gündür.⁶⁴ Ayrıca küçük çocukların süslü giysiler giyerek, Meryem figürünü olabildiğince yüksekte konumlandırarak sokaklarda koştukları bir gelenek de mevcuttur.⁶⁵

1.2.1.2. İtalya

İtalya’da Meryem’in Günahsızlığı Bayramı, aile üyeleri arasındaki bağları kuvvetlendiren bir tatil olarak görülmektedir. Bayram günü kiliselerde ayinler düzenlenir. Bu ayinlerden birine katılmak ailelerin birer vazifesidir. Bayram gününde bazı aileler Noel alışverişi için dışarı çıkarken dindar birtakım aileler ise evlerinde kalıp kutsal yazıları okurlar. Bayramda gün boyu devam eden genellikle bir grup insan tarafından Meryem heykelinin taşındığı geçit törenleri bulunmaktadır. Topluluklar geçit törenlerini görebilmek için genellikle sokakların kenarlarında sıraya girmektedirler. Meryem’i onurlandırma gayesiyle kutlanan bu bayramda yöreye ve ailelerin tercihlerine göre çeşitli türde geleneksel makarnalar, soslar vb. yemek ve ekmekler tüketilmektedir. Evlerde bayram ziyafeti başlamadan önce, günün anlamına uygun bir dua okunmaktadır. Ülkenin bazı bölgelerinde ise Meryem’i onurlandırmak için gösterişli özel yemeklerden ziyade mütevazı yemekler hazırlanmaktadır. Bu mütevazı yemeklere “puccia” örnek gösterilebilir. Farklı şekillerde hazırlanabilen söz konusu bu yemek, genellikle ekmek arasına konan peynir, zeytin, zeytinyağı ve domatesten oluşmaktadır.⁶⁶

İtalya’nın Abruzzo eyaletinde olduğu gibi İtalya’nın bazı küçük kasaba ve köylerinde Meryem’in Günahsızlığı Bayramı’nda şenlik ateşleri yakılmakta ve geleneksel şarkılar söylenerek bayram kutlanmaktadır. Bu ateşin günahları yok ettiğine ve toplumdaki negatif enerjiyi uzaklaştırdığına inanılmaktadır.⁶⁷ Ateş yakma geleneğini takiben Meryem’in onuruna mum hazırlama ve yakma geleneği de oluşmuştur.⁶⁸ Bu gelenek incelendiğinde; önce beyaz, uzun ve büyük bir mum alındığı veya yapıldığı görülmektedir. Eğer evde mevcut mum var ise mumlar yerlerinden çıkarılmakta ve daha sonra mumun üzerine İsa’nın adının Yunanca ilk iki harfi olan chi (X) ve rho (P) harfleri üst üste gelecek şekilde (X) yazılmaktadır. Bunu takiben İsa’yı temsil ettiği düşünülen farklı semboller ile mumlar süslenmektedir. Hazırlanan mum, aile sunağına yerleştirilmekte ve daha sonra Advent’in son zamanına kadar beyaz bir bez veya dantel

⁶⁴ Weiser, *Handbook of Christian Feasts and Customs*, 294-295.

⁶⁵ “Feast of the Immaculate Conception Celebrated by Christians”.

⁶⁶ Morganelli, *Cultural Traditions in Italy*, 26-27.

⁶⁷ “The Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary”.

⁶⁸ Christmas at Manchester Museum, “Christmas Full of Light” (Erişim 02 Aralık 2022).

ile örtülmektedir. Bu uygulamanın anlamına bakıldığında beyaz mum İsa'yı, mumun üzerine örtülen beyaz bez ise Meryem'i temsil etmektedir. Bu beyaz bez, Noel'de İsa'yı ortaya çıkarmak için mumun üzerinden kaldırılmaktadır. Hazırlanan ve örtüsü kaldırılan mum Noel sezonu boyunca yakılmaktadır.⁶⁹

1.2.1.3. Polonya

Polonya'da Meryem'in Günahsızlığı Bayramı resmî tatil değildir. Fakat Katolik Kilisesi bayram gününü kutsal günler listesine aldığı için kiliselerde öğle saatlerinde ayinler düzenlenir. Ayinlere özellikle çocuklu aileler katılım gösterirler. Ayinde kız çocuklarına mavi⁷⁰ pelerin giydirilir. Rahip çocuklara bireysel ve toplu olarak dua ile ilahi okutturur. Ayinden sonra kilisenin bahçesinde üzerinde "M" harfi yazılı beyaz büyük bir pasta getirilir. Pastanın üzerinde yanan maytap çocuklar tarafından ilgiyle seyredilir. Pasta daha sonra ayine katılan bireylere ikram edilir.⁷¹ Katolik bireyler ayin saatinde kilisede veya evde pişmanlık duyarak dua edildiğinde Meryem'in kendilerine yardımında bulunacağına inanırlar. Ayrıca bireyler evlerinde yemek, süsleme ve benzeri şeylerde Meryem'i hatırlarında tutmaya çalışırlar. Bunun için gün içerisinde çoğu objede Meryem'in sembolü olan beyaz rengi baskın olarak kullanmaya çalışırlar.⁷² Yemeklerde ise patates dolgulu Polonya mantısı "pierogies" bol yoğurtla beyaz bir görüntü verilerek tüketilir.⁷³

1.2.1.4. Portekiz

Portekiz'de bayram günü gösterişli kutlamalar yapılmaktadır. Özellikle Meryem'in üç küçük çobana görüldüğüne inanılan Fátima şehrinde geleneksel kutlamalar icra edilmektedir. Kiliselerde yapılan ayinler ayrıntılı dualar içerir ve bayrama özgü olacak şekilde düzenlenir. Bayramdan önceki gece bazı mahallelerde, Meryem'e bağlılığın göstergesi olarak gece nöbeti adı verilen ayinler yapılır. Bireyler kilise tarafından organize edilen bu uygulamalara katılmaya gayret gösterirler. Meryem'in Günahsızlığı Bayramı aynı zamanda koruyucu aziz günü olarak da kutlanmaktadır.

⁶⁹ Catholic Culture, "Liturgical Year : Activities : Mary Candle II" (Erişim 02 Aralık 2022); Family in Feast and FERIA, "Solemnity of the Immaculate Conception" (Erişim 02 Aralık 2022).

⁷⁰ Hıristiyanlara göre mavi renk umudun, beklentinin ve Meryem'in sembolüdür. Bu konu hakkında bk. Sybil MacBeth, *The Season of the Nativity: Confessions and Practices of an Advent, Christmas & Epiphany Extremist* (Brewster Massachusetts: Paraclete Press, 2014), 43.

⁷¹ Parafia Św. Wacława W Krzanowicach, "Uroczystość Niepokalanego Poczęcia" (Erişim 28 Kasım 2022).

⁷² "Feast of the Immaculate Conception Celebrated by Christians".

⁷³ "Celebrate the Feast of the Immaculate Conception with Your Kids".

Resmî tatil olduğu için işe gitmeyen Portekizliler, kilise kutlamaları dışında aileleriyle bir araya gelirler. Yakın ailelerle birlikte açık hava etkinliklerine katılırlar.⁷⁴

1.2.1.5. Fransa

Meryem'in Günahsızlığı Bayramı Fransa genelinde resmî tatildir. Katoliklerin dini bir yükümlülük olarak bayram günü kiliselerde ayinlere katılması gerekir. Ayin ve geçit törenlerine katılan bireyler Meryem'e çiçekler sunarlar. Fransa'nın Lyon şehrinde Meryem'in kendilerini veba hastalığından korumasıyla ortaya çıktığı ifade edilen mum yakma geleneği vardır. Buna göre her yıl 8 Aralık'ta Fourvière Bazilikası'nda mumlar yakılır. Evlerde ise pencere pervazlarına yakılan mumlar konur. Bayram gününde yakılacak mumlar için evlerde alınmış koleksiyon vitray mumluklar da bulunur.⁷⁵

2. Aile Geleneklerinin Günümüzdeki Durumu

Literatür bağlamında bir değerlendirme yapıldığında Meryem'in Göğe Yükseliş ve Günahsızlığı Bayramlarıyla ilgili kayda değer geleneklerin olduğu görülmüştür. Ancak günümüzde Katolik aileler için bu gelenekler ne ifade etmektedir? Eğer geleneklere bağlılıkları devam ediyorsa ne şekildedir? Dolayısıyla bu noktada geleneklerin günümüzdeki durumunu ortaya çıkarmak için Avrupa'da yaşayan bireylerle görüşmeler yapılmış ve aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı'nda;

1. Bayramdan önce novena yapılır mı? Meryem'e dua edilir mi?
2. Kilisede yapılan ayinlere gidilir mi? Gidilirse evde ayin için hazırlık yapılır mı?
3. Geçit törenlerine katılım sağlanır mı? Ya da aile içerisinde bir geçit töreni düzenlenir mi?
4. Evler dekore edilir mi? Meryem'in onuruna bir sunak hazırlanır mı?
5. Bayram günüyle ilişkili bitki geleneği var mı? Meryem figürünün çevresine bitkiler yerleştirilir mi?
6. Bayram için özel bir yemek hazırlanır mı? Yiyeceklerle ilgili gelenekler var mı?
7. Katolik ailelerin bayram günü kilise kutlamaları dışında nasıl geçer?

⁷⁴ A Global World, "Immaculate Conception Day Celebrated in Portugal" (Erişim 10 Ağustos 2021).

⁷⁵ Christmas FM, "Christmas Around the World: December 8th - Lyon, France" (Erişim 10 Aralık 2022).

Meryem'in Günahsızlığı Bayramı'nda;

1. Bayramdan önce novena yapılır mı? Meryem'e dua edilir mi?
2. Bayramdan önce gece nöbeti ayinine katılım sağlanır mı?
3. Kilisede yapılan ayinlere gidilir mi? Gidilirse evde ayin için hazırlık yapılır mı?
4. Geçit törenlerine katılım sağlanır mı? Ya da aile içerisinde bir geçit töreni düzenlenir mi?
5. Evler dekore edilir mi? Dekorda mum kullanılır mı? Meryem'in onuruna bir sunak hazırlanır mı?
6. Bayram için özel bir yemek hazırlanır mı? Yiyeceklerle ilgili gelenekler var mı?
7. Katolik ailelerin bayram günü kilise kutlamaları dışında nasıl geçer?

Yöntem ve Verilerin Toplanması

Çalışmada nitel araştırma tekniğinden yararlanılmıştır.⁷⁶ Çalışmada veri toplama yöntemi olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Görüşme esnasında görüşmecinin vereceği cevaplara bağlı olarak görüşme formu esnek bir biçimde hazırlanmıştır. Bireylerle yapılan görüşmelerde veri toplamak için araştırmanın amacının ve elde edilen verilerin yalnızca ilgili çalışmada kullanılacağı ve katılımcıların kimliklerinin ifade edilmeyeceği açık bir şekilde belirtilmiştir. Görüşmeler çevrimiçi olarak çalışmaya katılmaya gönüllü bireyler ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde görüşme formu kullanılmış ve görüşmeler yaklaşık 25-30 dakika aralığında sürmüştür. Sözlü olarak elde edilen veriler, yarı yapılandırılmış formlara yazılı olarak alınmıştır. Araştırmaya katılan on katılımcıdan elde edilen verilerin tamamı değerlendirmeye alınmıştır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Verilerin yazıya dökülmesinden sonra elde edilen bilgiler içerik analizi tekniği kullanarak çözümlenmeye çalışılmıştır. Meryem'in Göğe Yükseliş ve Günahsızlığı Bayramlarındaki aile geleneklerini tespit etmeye yönelik sorular sorulduğu için veriler bu iki bayram çerçevesinde gruplandırılmıştır. Literatür göz önünde bulundurularak hazırlanan görüşme sorularına verilen cevaplar tematik kodlama ile çözümlenmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı'na yönelik sorulardan

⁷⁶ Bu çalışmanın etik kurul izni, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan alınmıştır.

yedi tema (novena ve dua, bayram ayini, geçit töreni, evlerde dekor ve sunak, bitki kullanımı, bayram günü ve bayram yemeği) Meryem'in Günahsızlığı Bayramı'na yönelik sorulardan yedi tema (novena ve dua, gece nöbeti ayini, bayram ayini, geçit töreni, evlerde dekor ve sunak, bayram günü ve bayram yemeği) belirlenmiştir.

2.1. Bulgular ve Değerlendirme

Öncelikle görüşmeye katılan bireylerin demografik bilgileri tablo şeklinde paylaşılmıştır. Devamında ise söz konusu bu bayramların altında toplanan temalara ait bulgulardan ve değerlendirmelerden bahsedilmiştir.

Katılımcıların Demografik Bilgileri

Katılımcı bireylerin yaş, cinsiyet, medeni durum, mesleği ve yaşadığı ülke gibi bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir. Katılımcıların gizliliği açısından katılımcılara rumuzlar verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

<i>Rumuz</i>	<i>Yaş</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>Medeni Durumu</i>	<i>Mesleęi</i>	<i>Yaşadığı lke</i>
K1	45	Bayan	Dul	Yazar, Ev Hanımı	Polonya
K2	30	Bayan	Evli	Fotoęrafçı	Polonya
K3	37	Bayan	Evli	Avukat	Portekiz
K4	40	Bay	Bekar	Rahip	İsviçre
K5	47	Bayan	Evli	Ev Hanımı	Almanya
K6	50	Bay	Evli	Seramik Ustası	İspanya
K7	38	Bay	Bekar	Rahip	Portekiz
K8	44	Bayan	Evli	Ev Hanımı	Fransa

K9	60	Bay	Evli	Emekli Mühendis	Avusturya
K10	46	Bayan	Evli	Ev Hanımı	İtalya

Çalışmada, araştırmanın amaçlarına en uygun yanıtı verebilecek bireylerin seçilebilmesi için amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bireyler seçilirken literatürde bahsedilen ülkelerde yaşama ve konuya hâkim olmaları ölçüt olarak kabul edilmiştir. Bireylerin araştırmaya gönüllü ve çevrimiçi olarak katılmak istemeleri dikkate alınmıştır. Çalışma grubu 10 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların 6'sı kadın 4'ü erkektir. Kadın katılımcıların yaş aralığı 30 ile 47'dir. Erkek katılımcıların yaş aralığı 30 ile 60'tır. Çalışma durumuna göre erkek katılımcılardan 2 kişi rahip, 1 kişi emekli 1 kişide özel sektörde çalışmaktadır. Kadın katılımcılardan 4 kişi ev hanımlığı yapmakta 2 kişi de özel sektörde çalışmaktadır. Medeni durumlarına göre kadınların 5'i evli, 1'i de duldur. Erkek katılımcıların 2'si bekar, 2'si ise evlidir. Ülkelerine göre katılımcıların 2'si Polonya'da, 2'si Portekiz'de, 1'i İspanya'da, 1'i İsviçre'de, 1'i Fransa'da, 1'i Avusturya'da, 1'i Almanya'da ve 1'i de İtalya'da yaşamaktadır.

2.1.1. Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramındaki Aile Gelenekleri Üzerine Bulgular

Tema 1: Novena ve Dua

Tablo 2'de katılımcıların novena ve duaya yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 2. Novena ve Duaya Yönelik Bulgular

<i>"Portekiz'de bayramdan önceki akşam okula giden çocuklar Meryem'in kendilerini kutsaması ve gelecek öğretim yılında kendilerine yardım etmesi için evde dualar ederler." (K7)</i>
<i>"Bayram gününü Meryem'e dua ederek geçirmeye özen gösteririz." (K5)</i>
<i>"Bayramdan önceki günde ve bayramda olağan zamanda yapılan günlük dualarımıza Meryem'le ilgili dualar ekleriz. Günün anlamına uygun olacak şekilde Meryem'i hatırlamaya çalışırız." (K2)</i>

“Breviary’e ⁷⁷ bakarak dua ederiz.” (K6)
“Bugün Meryem’in hamile kaldığındaki teslimiyetini ve tepkisini düşünürüz. Dualarımızda ona yer veririz. Meryem’i onurlandıran ilahiler söyleriz. Ondan kendimiz için Tanrı’ya dua etmesini isteriz. “Sevgili Tanrım Meryem’i bu hayatta bir rehber olarak görmeme yardım et” şeklinde dua ederiz.” (K8)
“Çocuklarımızla beraber kilisede dua ve ilahilere eşlik ederiz. Gün boyu Meryem’e dua ederiz.” (K10)

Tablo 2’de katılımcıların ifadelerinden de görülebileceği üzere genel bir dua ritüeli söz konusudur. Bayrama manevi bir hazırlık olan novena uygulamasında bireylerin kısmî değişikliğe gittikleri görülmüştür. Buna göre dokuz gün önceden başlaması gereken novena yerine bayramın bir gün öncesinden itibaren dua etmeye başladıkları anlaşılmaktadır. Bireylerin böyle bir uygulamada bulunması yüksek bir ihtimalle bayramın yazın ortasında kutlanmasından kaynaklanmaktadır. Zira kırsal kesimlerde bireyler genellikle çiftçilik işleriyle uğraştıklarından yoğun olabilmektedirler. Şehir merkezlerinde ise bayram bireylerin tatile çıktığı veya tatilde olduğu bir zamana denk gelmektedir. Bireyler bu sebeple bayrama dokuz gün önceden başlayan novena uygulamasını terk ediyor olmalıdırlar. Farklı yaş gruplarındaki bireylerin dualarında Baba Tanrıya sığındığı ve Meryem’in kendilerine yardımcı olmasını istedikleri görülmektedir. Ayrıca bireylerin yapılan dualarda Katolik öğretiyeye uygun davranmaya gayret gösterdikleri anlaşılmaktadır.

Tema 2: Bayram Ayini

Tablo 3’de katılımcıların bayram ayinlerine yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 3. Bayram Ayinine Yönelik Bulgular

“15 Ağustos’ta düzenlenen ayine katılmak zorundayız.” (K6)
“Bugün kilisede yapılan ayine gideriz.” (K2)

⁷⁷ Breviary dua etmek için kullanılan bir ayin kitabıdır. Bu konu hakkında bk. Eric Palazzo, *A History of Liturgical Books From the Beginning to the Thirteenth Century* (Collegeville, Minn: Liturgical Press, 1998), 123-124.

<i>“Kiliselerde ayinler yapılır. Bu ayinlere katılmamız gerekir; fakat bayram günü pazartesi veya cumartesi gününe denk gelirse, insanların ayine katılması beklenmez.” (K8)</i>
<i>“Kahvaltıdan sonra ayine gideriz.” (K9)</i>
<i>“Bugün için özel ayinler olur. Katolik bireylerin Kilise yasalarına göre katılması gerekir.” (K4)</i>
<i>“Polonya’da kiliselerde ülkeleri için savaşırken ölen askerleri anmak için ayinler düzenlenir. Bu ayinlere bayramda katılırız. Bayram günü ayine gidilirken kırsal kesimlerde geleneksel kıyafetler giyilir, şehirlerde ise beyaz kıyafetler giyilmeye çalışılır.” (K1)</i>
<i>“Evet kiliseye ayine gidilir.” (K10)</i>
<i>“Kilisede ayine katılırız.” (K3)</i>

İfadeler incelendiğinde literatürü destekleyen bilgilere ulaşılmaktadır. Kilisenin bayram gününde bireyleri ayinlere katılmaya zorunlu tuttuğu anlaşılmaktadır. Bunun sonucunda bireylerin büyük bir ciddiyetle bayram ayinlerine katılım sağladıkları görülmektedir. Bayramın cumartesi ve pazartesi günlerine denk geldiğinde ayinlere katılımın mecburi olmadığı ayrıntısına da ulaşılmıştır. Bu durumun muhtemel sebebi, iki gün arasında kalan pazar gününe büyük önem verilmesidir. Bireylerin hali hazırda pazar ayinlerine katılmaları gerektiği için bireylere Katolik Kilise tarafından birer kolaylık sağlanmış olmalıdır. Ayine giden bireylerin manevi hazırlıklarına yönelik bilgi edinilemezken literatürde söylendiği gibi bayram sebebiyle Meryem’i temsil eden beyazı, kıyafetlerinde kullanmaya çalıştıkları anlaşılmaktadır. Netice olarak bireylerin bayram ayinine gitmekte birlik gösterdikleri ve bu ayinlere değer verdikleri söylenebilir.

Tema 3: Geçit Töreni

Tablo 4’de katılımcıların geçit törenlerine yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 4. Geçit Törenine Yönelik Bulgular

<i>“Bayram günü Meryem’i temsil eden büyük bir heykel, inananların söyledikleri ilahiler eşliğinde görkemli bir şekilde taşınır.” (K8)</i>
<i>“Ayinden sonra Meryem Ana’yı geçit törenine taç giydirme töreni yaparak hazırlarız. Daha sonra sokaklarda inanlarla beraber ilahiler söyleyerek onu taşırız.” (K4)</i>
<i>“Geçit törenine eşlik ederiz. Bazen de izlemeyi tercih ederiz.” (K1)</i>
<i>“Büyük şehirlerde günün dini boyutu çok yaşanmaz. Kilisenin yaptığı geçit törenini sokaktan geçtiği sırada seyrederek. Kırsal kesimde geçit törenleri daha geleneksel yapılıdır.” (K3)</i>
<i>“Katıldığımız geçit törenlerinde Meryem Ana’ya çiçekler takdim edilir. Dualar ve müzik eşliğinde Meryem Ana heykeli mahalle boyunca taşınır.” (K10)</i>

Bayramın şenlik havasının kiliseler tarafından düzenlenen geçit törenlerinde meydana çıktığı görülmektedir. Bireylerin kilise ayininden sonra Meryem’i temsil eden heykeli “taç giydirme” töreni olarak adlandırılan uygulama ile süsledikleri ve ona çiçekler takdim ettikleri görülür. Meryem heykelinin müzik ve ilahiler eşliğinde sokaklarda gezdirilmesinden ibaret olan geçit törenine bireylerin bizzat dahil olarak veya izlemek suretinde katıldıkları anlaşılır. Kiliselerin düzenlemiş olduğu geçit törenlerinin dışında literatürde bahsedildiği üzere bireylerin kendi geçit törenlerini yaptıklarına dair bir görüş alınamamıştır. Bu durumda söz konusu uygulamanın genele yayılan bir uygulama olmaktan çok bazı dindar bireyler tarafından bir alternatif olarak yapıldığı veya günümüzde tamamen terk edildiği akıllara gelmektedir.

Tema 4: Evlerde Dekor ve Sunak

Tablo 5’de katılımcıların evlerde dekor ve sunak uygulamalarına yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 5. Evlerde Dekor ve Sunağa Yönelik Bulgular

“Bayram gününde Bakire Meryem için sunak hazırlarız. Sunağı hazırlanırken önce masaya beyaz bir örtü örter sonra üzerine Meryem’i temsil eden bir heykel yerleştiririz. Daha sonra heykelin etrafına mumlar, gerçek taze kesme çiçekler, şifalı bitkiler veya yapay çiçekler yerleştiririz.” (K9)

“Meryem Ana’yı simgeleyen mavi rengi evimizde kullanmaya çalışırız.” (K10)

“Meryem heykeline çiçek takdim ederiz. Sunağa yaktığımız mumları koyarız.” (K4)

İfadelerden anlaşılacağı üzere söz konusu bayram gününde evlerde Meryem için sunaklar hazırlandığı görülmektedir. Hazırlanan sunaklarda Meryem, bitkilerle birlikte beyaz ve mavi renklerle de ilişkilendirilmiştir. Bayram günü kiliselerdeki süslemeler ile geçit töreni için hazırlanan Meryem heykeli süslemelerinin evlere yansıdığı bunun üzerine bireylerin benzer uygulamalarla onu hatırladıkları söylenebilir.

Tema 5: Bitki Kullanımı

Tablo 6’da katılımcıların bitki kullanımına yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 6. Bitki Kullanımına Yönelik Bulgular

“Hastalık veya kötü hava gibi tehlikelerden korumak için bayram gününde getirilen çiçekler kilisede ayinden sonra rahip tarafından kutsanır. Bireyler daha sonra zarar görmemek için çiçekleri evlerine asarlar. Mevsimin ilk olgun fındıkları da “Meryem Fındık” olarak adlandırılır ve bayram günü çocuklara verilir.” (K4)

“Polonya’da genellikle şifalı otlar, tahıllar, sebzeler ve çiçekler kilisede kutsatılır. Birçok aile hazırladıkları demetlerle kiliseye giderler. Ayinden sonra rahip getirdiğimiz demetleri ve ev yapımı hamur işlerini kutsar. Kutsattığımız bitkileri genelde ev sunağımızda dekorasyon için kullanırız. Çiçeklerin bir kısmını da bazen başkalarına hediye ederiz. Demetleri bir sonraki bayrama kadar saklarız. Bir sonraki bayramda kilise de yakılır.” (K1)

“Meryem Ana’ya saflığın ve iffetin simgesi olan zambak çiçeği takdim ederiz. Bayram günü kilisede çiçekleri kutsatırız. Bu çiçekleri evimize götürür ve hastalara veririz.” (K3)

Yukarıda yer alan ifadelerden anlaşılacağı üzere bitkilerle ilgili bir kısım halk

inancının Meryem'e olan inançlarla birleştiği görülmektedir. Bayram gününde şifalı bitkilerin, tarım ürünlerinin ve iffetin sembolü olarak görülen zambak bitkisinin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Katolik bireyler, bitkilerin rahip tarafından kutsandıktan sonra şifa verici ve kötülükleri uzaklaştırıcı olduklarına inanmaktadırlar. Bu düşünceyle kutsanan bitkileri iyileşmeleri için hastalara verdikleri veya iyi niyet göstergesi olarak başkalarına hediye ettikleri görülmektedir. Aynı geleneğe bağlı olarak bireyler kötülükleri kendilerinden uzak tutmak için kutsanmış bitkileri bir sonraki bayrama kadar evlerinde saklamaktadırlar. Bitkilerin manevi gücüyle ilgili kullanımının yanında bayram gününde evin dekorasyonunu sağlamak içinde kullanıldığı görülmüştür. Sonuç olarak literatürde Meryem'e bitki takdim etme, bitki kutsatma ve kutsatılmış bitkileri farklı şekillerde kullanma geleneğinin devam ettiği görülmektedir.

Tema 6: Bayram Yemeği

Tablo 7'de katılımcıların bayram yemeklerine yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 7. Bayram Yemeğine Yönelik Bulgular

<i>"Kutlamanın en geleneksel yolu büyük bir aile yemeğidir." (K10)</i>
<i>"Akşam yemeğinde olmasa da gün içinde ailemizle dışarıda yemek yeriz." (K9)</i>
<i>"Evde akşam için bir ziyafet hazırlanır." (K1)</i>
<i>"Rosol, Gzik gibi beyaz renge sahip geleneksel yemekler yapılır." (K2)</i>
<i>"Günü özel hissettirecek yemekler yaparım." (K8)</i>

Bayram gününde evlerdeki en dikkat çekici geleneğin aile yemeği olduğu söylenebilir. Literatürde bayram yemeği hakkındaki bilgiler daha çok akşam yemeğini tarif etmektedir. Görüşmelerde ise bir kısım kişiler bu bilgiyi doğrulayıp akşam yemeği için geleneksel yemeklerin hazırlandığını ifade ederken diğer kısım aileler akşam yemeğinden çok aile ile birlikte yemeğe odaklandıkları ifade etmektedirler. Bu maksatla da dışarıda herhangi bir vakitte yemek yemeye yöneldikleri görülmektedir. Hangi şekilde olursa olsun bireylerin gün içerisinde bayrama özel yemek yeme uygulamasına devam ettikleri anlaşılmaktadır.

Tema 7: Bayram Günü

Tablo 8’de katılımcıların bayram gününe yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 8. Bayram Gününe Yönelik Bulgular

<i>“Resmî tatil olduğu için işe gitmeyiz. Ailemizle piknik yaparak vakit geçiririz.” (K6)</i>
<i>“Meryem Ana’ya olan sevgimizi göstermek üzere arkadaşlarımızla toplanırız. Genelde kendi mezarlığı olan bir kilisenin arkasında otururuz. Böylece hem tefekkür eder hem de piknik yaparız.” (K2)</i>
<i>“Bazı arkadaşlarımız birtakım gelenekler yaparsa da bayram bizim için küçük bir tatil/kutsal günden daha fazlası değildir.” (K5)</i>
<i>“Akraba ve arkadaşlarımızla bir araya geliriz. Bazen denize yüzmeye gideriz.” (K10)</i>
<i>“Aile fertleriyle akşamları biraz yiyeceklerle küçük bir kutlama için toplanırız ve günü birlikte kapatırız.” (K3)</i>
<i>“Bayram bizim için bir izin günüdür. Okullar ve çoğu işletme kapalıdır. Komşularla birbirimizi ziyaret ederiz. Taze meyve ve sebzelerden yapılan küçük hediyeleri birbirimize götürürüz. Dualar ederiz ve şarkılar söyleriz. Bugün ölen askerlerin onuruna bazı mezarlıklarda toplantılar da yapılır.” (K1)</i>

Yukarıdaki verilere bakıldığında bayramı kutlama ciddiyetinin ülkeden ülkeye değiştiği görülmektedir. Bununla beraber bayramın Avrupa ülkelerinin büyük bir kısmında resmî tatil olduğu ve bayram günün dinlenmek için bir fırsat olarak görüldüğü anlaşılmaktadır. Bayramda aile fertlerinin, komşuların ve arkadaşların bir araya gelerek bayramı birlikte geçirdikleri de görülmektedir. Ayrıca bayramın İtalya’da bazı aileler için deniz kenarına gidilen bir tatil zamanı olarak görüldüğü Polonya’da ise askerlerle ilişkilendirilmiş olduğu görülmektedir.

2.1.2. Meryem'in Günahsızlığı Bayramı'ndaki Aile Gelenekleri Üzerine Bulgular

Tema 1: Novena ve Dua

Tablo 9'da katılımcıların novena ve duaya yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 9. Novena ve Duaya Yönelik Bulgular

<i>"Advent'in içerisinde olduğumuz için bayramdan önce de sonra da dua ederiz. Kilise olarak Meryem Ana için novena yaparız fakat bireyler daha çok bayramdan sonra Noel için novena yaparlar." (K4)</i>
<i>"Dualarımızı bayram günü yapıyoruz." (K2)</i>
<i>"Bayramdan önce novena belki yapılıyordur ama biz yapmıyoruz. Bilgim yok." (K3)</i>
<i>"Noel için novena yaparız." (K10)</i>
<i>"Bakire Meryem'e her zaman dua ederiz." (K8)</i>
<i>"Meryem Ana için novena uygulamamız vardır. Ona şahsi olarak ve ayinlerde çok fazla dua ederiz." (K7)</i>

Literatüre bakıldığında Hıristiyan bayramlarının genelinde gözüken novena uygulamasının Meryem'in Günahsızlığı Bayramı'nda da var olduğu öne sürülmektedir. Yapılan görüşmelere bakıldığında ise geleneğin kısmi olarak din adamları tarafından devam ettirildiği, ailelerin ise dokuz gün önceden başlayan manevi bir hazırlık yaptıkları görülmektedir. Bu durumun muhtemel iki nedeni olabilir. Birinci ve en yakın gözüken nedeni, söz konusu bayramın Noel'den önceki son bayram olmasıdır. Buna göre Noel'in kutlanmasına az zaman kaldığı için bireylerin dikkatleri daha çok Noel bayramına kaymaktadır. İkinci olası neden ise bayramın dini boyutunun sadece bayram gününe münhasırlaştığı ve bireylerin bayram öncesi dua fiilini terk ettiği.

Tema 2: Gece Nöbeti Ayini

Tablo 10'da katılımcıların gece nöbeti ayinine yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 10. Gece Nöbeti Ayinine Yönelik Bulgular

<i>“Bayramdan önceki akşam Meryem’e bağlılığımızı göstermek için nöbet ayini düzenleriz. Ayine dindar aileler katılırlar.” (K7)</i>
<i>“Kilise olarak gece nöbeti ayini yaparız. Ama tüm bireylerin katılması zorunlu değildir.” (K4)</i>

Tablo 10’da kiliselerde Meryem’e bağlılığın bir göstergesi olarak gece nöbeti ayinlerinin halen yapıldığı anlaşılmaktadır. Fakat rahiplerin görüşlerinden de anlaşılacağı üzere söz konusu ayine katılım zorunluğu olmadığı için daha çok dindar ailelerin katılmaya çalıştıkları anlaşılmaktadır. Bunun haricinde diğer bireylerden görüş alınmamıştır. Bu durum yapılan ayinlere katılımın düşük düzeyde kaldığı ihtimalini akla getirmektedir.

Tema 3: Bayram Ayini

Tablo 11’de katılımcıların bayram ayinine yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 11. Bayram Ayinine Yönelik Bulgular

<i>“Evden çıktığımızda kilisede yapılan ayinlere katılırız.” (K3)</i>
<i>“Evet kilisedeki ayine çoğu zaman katılırız.” (K6)</i>
<i>“Bugün özel bir gün olduğu için kiliseye gideriz. Beyaz gömlek giyeriz. Kız çocuklarımız ise beyaz gelinlik veya herhangi beyaz bir kıyafet giymeye özen gösterirler. Ayinde okunan dualara ve ilahilere eşlik etmeye çalışırız. Ayinden sonra yanımızda getirdiğimiz çiçekleri dua ederek Bakire Meryem’e takdim ederiz.” (K9)</i>
<i>“Kilisede ayine katılırız. Meryem için aldığımız çiçekleri ayin bittikten sonra ona takdim ederiz.” (K10)</i>
<i>“Kilise ayinlerine katılmaya gayret gösteririz.” (K1)</i>

“Meryem Ana için kilisede düzenlenen ayinlere inananların katılması gerekir. Kiliselerde yoğun bir katılım olur. Ayine gitmeden önceki hazırlıklarımız kişiden kişiye değişir. Fakat Komünyon alacak kişilerin ayinden önce bir saat oruç tutması gerekir.” (K7)

“Evet kiliselerde kutlama havasında ayinler yapılır. İnananlar ayine özenle giyilmiş kıyafetlerle gelirler.” (K4)

Tablo 11’de görülebileceği üzere Katolik bireylerin bayram ayinine katılmalarının yine dini bir zorunluluk olduğu anlaşılır. Bireylerin ayine verdikleri önemi ifade etmek için evlerinde özenle hazırlandıkları ve beyaz kıyafetler giymeye gayret ettikleri görülmektedir. Ayrıca Komünyon alacak bireylerin ayinden bir saat önce başlayan kısa bir oruç tutmaları gerektiği anlaşılmaktadır. Kiliselerde ayinden sonra Meryem’e olan hürmet ona çiçek takdim etme ve ona dua etme şeklinde tezahür etmektedir. Ayine hazırlıkların ve bireysel farklılıkların yanında Katoliklerin bayram gününde kilise ayini vesilesi ile bir araya geldikleri böylece bayramın kutlama havasının devam ettiği anlaşılmaktadır.

Tema 4: Geçit Töreni

Tablo 12’de katılımcıların geçit törenine yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 12. Geçit Törenine Yönelik Bulgular

“Geçit törenlerine genelde katılmaya çalışırız. Herhangi bir geçit törenine katılamadıysak evlerimizde geçit törenlerine benzeyen yürüyüş düzenleriz. Bu yürüyüşte öncelikle ailenin her üyesi Meryem’i temsil eden küçük bir heykel veya resim seçer. Daha sonra evin içinde veya bahçede seçtiğimiz bir güzergahta ellerimizde tuttuğumuz resim veya heykellerle “Immaculate Mary”⁷⁸ ya da “Ave Maria”⁷⁹ ilahilerini söyleyerek dolaşırız.” (K1)

⁷⁸ Immaculate Mary, Meryem’in Günahsızlığı Bayramı ile bağdaştırılan Meryem’i konu edinen popüler bir Katolik ilahisidir. Bu konu hakkında bk. M. M. Miles (ed.), *Maiden and Mother: Prayers, Hymns, Songs, and Devotions to Honour the Blessed Virgin Mary Throughout the Year* (San Francisco: Ignatius Press, 2001), 60.

⁷⁹ Ave Maria (Hail Mary), Katolikler arasında en çok bilinen ve umumi bir duadır. Türkçe versiyonu şu şekildedir: “Selam, Meryem, ey nimete eren kız, Rab seninledir. Sen kadınlar arasında mübareksin, karnının semeresi de mübarektir. Kutsal Meryem, Tanrı’nın anası, biz günahkârlara şimdi ve ölüm saatimizde dua et, âmin.” Bu konu hakkında bk. Tümer, *Hıristiyanlıkta ve İslam’da Hz. Meryem*, 161.

<i>“Meryem’in büyük heykelinin taşındığı meşaleli geçit törenleri olur onları izleriz.” (K6)</i>
<i>“Geçit töreninde gezdirilecek olan Meryem heykeli kilisede hazırlanır. Biz de taç giydirme törenini izleriz. Kiliseden çıkarılan heykelin arkasından giderek sokaklarda geçit törenini yaparız. Bazı aileler camlardan ve balkonlardan bakar. Bazıları da bizim gibi katılırlar. Geçit töreninde coşkulu müzikler çalar. Törenin sonunda tekrar kiliseye geldiğimizde Kilisenin bahçesinde yanabilecek şekilde hazırlanmış olan büyük şeytan heykeli Meryem heykelinin karşısında yakılır. Bu yakma işlemi Meryem ile kaybolan günahı sembolize eder. Bu esnada bizde tefekkürle izleriz. Daha sonra Meryem heykeli kiliseye tekrar yerleştirilir.” (K10)</i>
<i>“Rahiplerin organize ettiği görkemli geçit törenleri caddelerde dolaşır.” (K4)</i>
<i>“Geleneksel geçit törenleri düzenlenir. Ailelerde bu törene katılırlar.” (K7)</i>

Tablo 12’de yer alan görüşme kayıtlarında görülebileceği üzere şehirlerde Meryem’i sembolize eden heykellerle geçit törenlerinin düzenlendiği ve inananların bu törenlere katıldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra söz konusu geçit törenlerinin belirli bir seremoni ile gerçekleştiği ve bireylerin törenlere doğrudan veya izleyerek katılım sağlamaları dikkat çekmektedir. Bireylerin geçit törenlerine dahil olamadıklarında evde kendi geçit törenlerini yapmaya çalışmaları bireylerin günlük işlerden uzaklaşıp bayramı kutlama havasında geçirdiklerini göstermektedir. Bireylerin bayramı dindar bir şekilde kutlamaya çalışmaları, içinde buldukları Advent döneminin etkisinin olabileceğini de akla getirmektedir. Çünkü Noel’e manevi bir hazırlık zamanı olarak görülen Advent’te yapılabilecek en iyi davranışlardan biri İsa’nın doğumuna vesile olan Meryem’in günahsızlığını anmak ve ona adanan bayramı kutlamaktır.

Tema 5: Evlerde Dekor ve Sunak

Tablo 13’te katılımcıların evlerde dekor ve sunak yapımına yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 13. Evlerde Dekor ve Sunağa Yönelik Bulgular

<i>“Advent zamanına denk gelmesinden dolayı evler genelde Advent dekorlarıyla dekore edilmiş olur. Bayram için çok fazla özel dekorasyonlar yapılmaz. Ama yine de evlerde bulunan sunağa bayram günü için beyaz çiçekler ve Meryem’i temsil eden resim veya heykeller eklenir.” (K4)</i>

<i>“Bayram sabahı kahvaltıdan sonra evde bulunan sunağımıza Meryem heykelini yerleştiririz. Sunağımızı çocuklarımızla birlikte Meryem için süsleriz. Meryem Ana’ya olan bağlılığımızı göstermek için ona dua ederek mum yakarız. Yaktığımız mumları ve beyaz zambak çiçeklerini sunağa koyarız.” (K3)</i>
<i>“Kahvaltıdan sonra aile sunağımızı çiçeklerle ve yaprak dökmeyen bitkilerle süsleriz.” (K5)</i>
<i>“Meryem için mum alırız. Bazen mumları kendimiz hazırlar ve kutsatırız. Tanrı’nın bizimle olmasını dilemenin bir yolu olarak yemekte onları yakarız.” (K8)</i>
<i>“Meryem heykelinin ya da resminin önüne beyaz veya mavi bir kurdele ile süslenmiş bir mum koyarız. Akşam yemeğinde dua ederken bu mumu yakarız.” (K10)</i>

Tablo 13’te görülebileceği üzere söz konusu bayram gününde evlerde Advent süsleri olduğu anlaşılır. Bireyler evin tamamını süslemekten çok evlerinde bulunan sunağı Meryem hatırlatacak şekilde dekore etmektedirler. Meryem’in onuruna hazırlanan sunakta bitkiler ve mumlar ön plana çıkmaktadır. Hıristiyanlıkta mumlar çoğunlukla İsa’yı temsilen yakılmaktadır.⁸⁰ Bununla beraber mumların insanların karanlıktan aydınlığa çıkmasına vesilen olan İsa’nın annesi Meryem içinde yakıldığı görülür. Bu mumların kutsanmış olması da dikkat çekicidir. Bayram günündeki diğer bir obje ise bitkilere dir. Literatürde bahsedildiği üzere Meryem ile bağdaştırılan bitki geleneğinin aileler içerisinde devam ettiği ve kiliselerde Meryem’e yapılan uygulamaların küçük bir benzerinin evlerde icra edildiği anlaşılmaktadır.

Tema 6: Bayram Yemeği

Tablo 14’te katılımcıların bayram yemeğine yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 14. Bayram Yemeğine Yönelik Bulgular

<i>“Kilise kutlamalarından sonra beyaz dondurma yeriz. Ayrıca bugün büyük bir aile yemeği yeriz.” (K6)</i>

⁸⁰ Musa Osman Karatosun, “Katolik Kilisesi Resmî Ayin Kitabı Roman Missal İçindeki İşaretler, Semboller ve Görsellerin Analizi”, *Kesit Akademi Dergisi* 20 (Eylül 2019), 102.

“Yiyecek olarak zeytin yağında kızartılmış üzerini balla kapladığımız hamur parçaları olan “pignolata” yaparız. Akşam yemeği için Meryem’in saflığını vurgulamak için erişte ve tavuk ile yapılan “alfredo” yemeğini hazırlarız. Bugün ayrıca beyaz görüntüye sahip kurabiye, kek gibi gıdaları tüketmeye çalışırız.” (K10)

“Akşam yemeğinde bugüne özel yemekler yapmaya çalışırız. Akşam yemeğinde beyaz bir görüntüye sahip beşamel soslu cheddar peynirli makarna (shells and white cheddar) yaparız.” (K4)

Tablo 14’te yer alan ifadelerden anlaşılacağı üzere Meryem’in Günahsızlığı Bayramı’nda onu anımsatacak yemeklere yer verilmeye çalışılmaktadır. Bazı bireyler geleneksel tarifler ile Meryem’i hatırlamakta, bazı bireyler ise kendi uğraşları ile Meryem’i hatırlamaya yönelik beyaz renkte gıdalar hazırlamaktadır. Hazırlanan yemeklerin yanında aileler yaptıkları yemekleri hep birlikte tüketmeye çalışmaktadırlar. Bayram gününde yapılan yemekler hakkında az sayıda görüşme verisi olsa da Meryem’e olan hürmetin aile yemeklerine olan yansımalarının devam ettiği anlaşılmaktadır.

Tema 7: Bayram Günü

Tablo 15’te katılımcıların bayram gününe yönelik bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 15. Bayram Gününe Yönelik Bulgular

“Bayram günü ülkemizde resmî tatildir. Bundan dolayı çalışmayız. Meryem Ana’yı koruyucu azizemiz olarak anarız. Günü daha çok tatil havasında geçiririz.” (K1)
“Bugün kutsal bir gün olduğu için bugünkü yaşantımıza çeşitli dini kutlama ve adanmışlık eylemi eklemeye çalışırız.” (K7)
“Sokaklarda yürüyüş yaparız. Noel alışverişi için kurulmuş geleneksel pazarları gezeriz. Birçok aile ve arkadaş bugün sokaklara çıkar. Yollar Noel ışıkları ile süslenir.” (K6)
“Ev işlerini yapmaya çalışırız. Zaman olursa dışarı çıkarız.” (K5)
“8 Aralık’ta gayri resmi olarak Noel’i kutlamaya başlarız.” (K10)

Tablo 15'te ifade edildiği üzere bayram gününün kutsal kabul edildiği ve bireylerin bayram gününde mesleki işleriyle meşgul olmadıkları anlaşılmaktadır. Bireylerin bayram gününü evde dinlenerek ya da dışarıda Noel için kurulan pazarları gezerek değerlendirdikleri görülmektedir. Bu bilgilere dayanarak bireylerin Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı'nda Noel'in etkisi altında kaldıkları ve bayramın dini boyutuna tam manasıyla odaklanmadıkları söylenebilir.

Sonuç

Hıristiyanlar açısından Meryem önemli bir şahsiyettir. Mezhepler bağlamında bakıldığında Protestanlar Meryem'e çok ilgi göstermezken Katolik ve Ortodokslar dua ve ibadetlerinde ona büyük önem vermektedir. Katolikler için özellikle Tanrı anneliği cihetiyle Meryem, Katolikler için seçilmiş üstün bir kişi kabul edilmektedir. Meryem'e gösterilen hürmet, zamanla çeşitli anma bayramlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Meryem'in Katolikler içerisindeki konumunun netleşmeye başlamasıyla birlikte Meryem için kutlanan bayramlarda Kilise takvimine girmiştir. Kilise takviminde kutsal gün kabul edilen bayramlardan ise iki bayram daha büyük kutlamalar ile ön plana çıkmıştır. Bu bayramlar, Meryem'in Göğe Yükseliş ve Günahsızlığı Bayramlarıdır. Söz konusu bu bayramlar ile ilgili genel bir değerlendirme yapıldığında Meryem odaklı birçok geleneğin ortaya çıktığı anlaşılmıştır. Çalışmamızın örneklemini oluşturan Avrupa ülkelerinde söz konusu iki bayramdaki kutlamalarda benzerlikler görülmüştür. Bununla beraber ülkelerin kendi kültür ve gelenekleri doğrultusunda bazı farklılaşmalarda olmuştur.

Yapılan görüşmelerden elde edilen sonuca göre Meryem'in Göğe Yükseliş ve Günahsızlığı Bayramlarının pratikte iki yönü vardır. Bunlar; bayramların dini ve dünyevi yönleridir. Söz konusu bayramların dini tarafı daha çok Katolik kiliselerinde yapılan ayinler ve geçit törenleri gibi kutlamalardır. Yaşatılan gelenekler de bayramın dini yönünün korunmasına büyük katkı sağlamaktadır. Diğer yandan bunlara ilaveten Katolik bireylerin kilise kutlamaları dışında şahsi gayretleri ile Meryem'i hatırlamaya yönelik uygulamaları da vardır. Bayramların dünyevi yönü ise bayram günün eğlence ve tatil havasında geçirilmesidir. Meryem'e verilen değer sonucunda ortaya çıkan Meryem'in Göğe Yükseliş ve Günahsızlığı Bayramlarının günümüzdeki mevcut uygulamaları ele alındığında Meryem'in Göğe Yükseliş Bayramı'nda Katolik aileler dini kutlamalara katılmaya çalışmakta ama buna daha çok tatile çıkma, piknik yapma ve bitkileri kutlama gibi yaz etkinliklerine dönüşmektedir. Meryem'in Günahsızlığı Bayramı'nda ise

ailelerin yaklaşan Noel Bayramı'nın etkisinde kalarak dini ve kültürel kutlamalara daha az duyarlı davranmaktadırlar. Genel olarak Meryem'in Göğes Yükseliş ve Günahsızlığı Bayramlarının dini yönlerinden uzaklaştığı görülmektedir. Bununla birlikte bu iki bayramda bireylerde üç davranış şekli görülmektedir. Buna göre; birinci kısım bireyler dindar bir hayat yaşama gayesiyle literatürde bahsi geçen gelenekleri sürdürmeye çalışmaktadırlar. İkinci kısım bireyler devam edegelen gelenekleri yeniden yorumlamakta ve hafifletmeye çalışmaktadırlar. Üçüncü kısım bireyler ise bir kısım gelenekleri tamamen terk etmektedirler. Bunun yanı sıra kiliseler tarafından da gelenekler devam ettirilmeye çalışılmaktadır.

Kaynakça

- A Global World. "Feast of the Immaculate Conception Celebrated by Christians". Erişim 10 Ağustos 2021. <http://aglobalworld.com/holidays-around-the-world/feast-immaculate-conception/>
- A Global World. "Immaculate Conception Day Celebrated in Portugal". Erişim 10 Ağustos 2021. <https://aglobalworld.com/holidays-around-the-world/immaculate-conception-day-portugal/>
- Akalın, Kürşat Haldun. "Göğün Kraliçesi İsis'in Geri Dönüşü: Hristiyanlıkta Meryem Ana Tapınması". *İlahiyat Tetkikleri Dergisi* 45 (Haziran 2016), 81-107.
- Aletia. "The History and the Heart of the Solemnity of the Assumption". Erişim 10 Ağustos 2021. <https://aleteia.org/2019/08/15/the-history-and-the-heart-of-the-solemnity-of-the-assumption/>
- Alıcı, Mustafa. "Kur'an-ı Kerim ve Katolik Meryem Teolojisi (Mariology ve Kur'an-ı Kerim)". *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi* 4/9 (2016), 103-115.
- Aydın, Mahmut. "Hristiyanlık". *Yaşayan Dünya Dinleri*. ed. Şinasi Gündüz. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2007.
- Aydın, Mehmet. "I. İznik (M.S.325) ve Efes (M.S.431) Konsilleri Doğrultusunda Hristiyanlık'ta Hz. Meryem Kültü'nün Gelişimi". *Türk İslam Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi* 10/20 (2015), 9-17.
- Barolini, Helen. *Festa: Recipes And Recollections Of Italian Holidays*. San Diego: Harcourt Brace Jovanovich, 1st ed., 1988.
- Budak, Dursun. *Anadolu'da Yaşamış Aziz ve Azize Hayatlarının Dinler Tarihi Açısından Değerlendirilmesi*. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2012.
- Busted Halo. "Understanding and Celebrating the Feast of the Assumption". Erişim 10 Ağustos 2021. <https://bustedhalo.com/ministry-resources/understanding-and-celebrating-the-feast-of-the-assumption>
- Catholic Culture. "Liturgical Year : Activities : Feasts of Mary in the Family". Erişim 10 Ağustos 2021. <https://www.catholicculture.org/culture/liturgicalyear/activities/view.cfm?id=1149>
- Catholic Culture. "Liturgical Year : Activities : Mary Candle II". Erişim 02 Aralık 2022. <https://www.catholicculture.org/culture/liturgicalyear/activities/view.cfm?id=980>
- Catholic Mom. "Celebrating Marian Feast Days with Your Family". Erişim 10 Ağustos 2021. <https://www.catholicmom.com/articles/2019/07/16/celebrating-marian-feast-days-with-your-family/>
- Catholic Online. "Mary the Blessed Virgin - Saints & Angels". Erişim 10 Ağustos 2021. https://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=4967

- Catholic Truth Society. *Dogmatic Constitution On The Church : Lumen Gentium*. India: İgnatius Press-Catholic Truth Society, 2012.
- Cerah, Fatma. *Meryem İkonografyasında Mitsel Özellikler*. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- Christmas at Manchester Museum. "Christmas Full of Light". Erişim 02 Aralık 2022. <https://mmchristmas.wordpress.com/2017/12/07/christmas-full-of-light/>
- Christmas FM. "Christmas Around the World: December 8th - Lyon, France". Erişim 10 Aralık 2022. <https://christmasfm.com/4772-2/>
- Code Of Canon Law. "Book IV. Function of the Church- (Cann. 1244-1253)". Erişim 29 Ekim 2022. https://www.vatican.va/archive/cod-iuris-canonici/eng/documents/cic_lib4-cann1244-1253_en.html
- Çoban, Bekir Zakir. *Geçmişten Günümüze Papalık*. İstanbul: İnsan Yayınları, 2009.
- Dvornik, Francis. *Konsiller Tarihi: İznik'ten II. Vatikan'a*. çev. Jean-Marie - Mehmet Aydın. 13 Cilt. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1990.
- Elizabeth Clare. "12 Easy Ways to Celebrate the Assumption of Mary". Erişim 11 Ağustos 2021. <https://www.elizabethclareblog.com/celebrating-the-assumption-of-mary/>
- Euroace. "National Holiday in Spain: 15th of August". *Euroace*. Erişim 10 Aralık 2022. <https://euroace.net/2019/08/09/national-holiday-in-spain-15th-of-august/>
- "Hıristiyanlığın Sembolleri". *Dinler Tarihi Ansiklopedisi*. ed. İsmet Zeki Eyüboğlu vd. C. 2. İstanbul: Gelişim Yayınları, 1976.
- Family in Feast and Feria. "Solemnity of the Immaculate Conception". Erişim 02 Aralık 2022. <https://familyfeastandferia.com/feast-of-the-immaculate-conception/>
- Feiertage Österreich. "Mariä Himmelfahrt - 15. August". Erişim 03 Aralık 2022. <https://www.feiertage-oesterreich.at/mariae-himmelfahrt-15-august/>
- Flinn, Frank K. "Mary of Nazareth". *Encyclopedia of Catholicism*. C. I. New York: Facts On File, 2007.
- Folkways. "Polish Holidays: A Complete Guide". Erişim 10 Aralık 2022. <https://folkways.today/polish-holidays/>
- Free Walking Tour Salzburg. "A Complete List of Public Holidays in Austria". Erişim 04 Aralık 2022. <https://freewalkingtoursalzburg.com/public-holidays-in-austria/>
- Güler, Ümmühan. *İncil ve Kuran'da Hz. Meryem'in Doğumu ve Hamileliği Süreci*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- Gündüz, Şinasi. *Din ve İnanç Sözlüğü*. Ankara: Vadi Yayınları, 1998.
- Harman, Ömer Faruk. "Meryem". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. C. 29. Ankara: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2004.
- Hilgers, Joseph. "Novena". *The Catholic Encyclopedia*. Erişim 16 Temmuz 2020. <https://www.newadvent.org/cathen/11141b.htm>
- IamExpat. "Everything You Need to Know About Assumption Day in Switzerland". Erişim 10 Aralık 2022. <https://www.iamexpat.ch/lifestyle/lifestyle-news/everything-you-need->

- know-about-assumption-day-switzerland
- Jones, Keith (ed.). *Holiday Symbols and Customs*. Detroit: Omnigraphics, 5. Basım, 2015.
- Karaca, Zeynep. *İkonolojide Meryem*. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- Karatosun, Musa Osman. “Katolik Kilisesi Resmî Ayin Kitabı Roman Missal İçindeki İşaretler, Semboller ve Görsellerin Analizi”. *Kesit Akademi Dergisi* 20 (Eylül 2019), 99-135.
- Katar, Mehmet. “Hıristiyan Bayramları Üzerine Bir Çalışma”. *Dini Araştırmalar Dergisi* 3/9 (Haziran 2001).7-27
- Katar, Mehmet. “Hıristiyanlıkta Temel Akımlar”. *Yaşayan Dünya Dinleri*. ed. Şinasi Gündüz. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2007.
- Kelly, John Norman Davidson. *Early Christian Doctrines*. London: Adam& Charles Black, 4. Basım, 1968.
- Kendra Tierney. *The Catholic All Year Compendium_ Liturgical Living for Real Life*. San Francisco: Ignatius Press, 2018.
- Kurt, Maksude. *Tanrıça Kültü ve Hıristiyanlık'taki Meryem Figürüne Etkileri*. Rize: Rize Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- MacBeth, Sybil. *The Season of the Nativity: Confessions and Practices of an Advent, Christmas & Epiphany Extremist*. Brewster Massachusetts: Paraclete Press, 2014.
- Miles, M. M. (ed.). *Maiden and Mother: Prayers, Hymns, Songs, and Devotions to Honour the Blessed Virgin Mary Throughout the Year*. San Francisco: Ignatius Press, 2001.
- Morganelli, Adrianna. *Cultural Traditions in Italy*. New York: Crabtree Publishing Company, 2016.
- Mt. Carmel ~ St. Cristina Society. “The Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary”. Erişim 10 Ağustos 2021. <https://www.mtcarmelstcristina.org/events/2018/12/08/the-immaculate-conception-of-the-blessed-virgin-mary/>
- My Catholic Life. “Solemnity of the Assumption of the Blessed Virgin Mary”. Erişim 10 Ağustos 2021. <https://mycatholic.life/saints/saints-of-the-liturgical-year/august-15-assumption-of-the-blessed-virgin-mary/>
- National Today. “Assumption of Mary (Spain)”. Erişim 23 Kasım 2022. <https://nationaltoday.com/assumption-of-mary-spain/>
- Newsweek. “Feast of Immaculate Conception 2017: What Is the Holy Day of Obligation and When Is It?” Erişim 11 Ağustos 2021. <https://www.newsweek.com/feast-immaculate-conception-2017-what-holy-day-obligation-and-when-it-741706>
- Office Holidays. “Assumption Day around the World in 2022”. Erişim 25 Eylül 2021. <https://www.officeholidays.com/holidays/assumption-day>
- Original Botanica. “Celebrating the Feast of the Immaculate Conception”. Erişim 29 Kasım 2022. <https://originalbotanica.com/blog/celebrating-feast-immaculate-conception>
- Palazzo, Eric. *A History of Liturgical Books From the Beginning to the Thirteenth Century*. Collegeville, Minn: Liturgical Press, 1998.

- Parafia Św. Waclawa W Krzanowicach. "Uroczystość Niepokalanego Poczęcia". Erişim 28 Kasım 2022. <http://www.krzanowice.wiara.org.pl/www.krzanowice.wiara.org.pl/uroczystosc-niepokalanego-poczecia--str-2.html>
- Parrinder, Geoffrey. *Dünya Dinlerinde Cinsel Ahlak*. çev. Niran Elçi. İstanbul: Say Yayınları, 1. baskı., 2003.
- Peppas, Lynn. *Cultural Traditions in France*. New York: Crabtree Publishing, 2014.
- Rouillard, P. - Krosnicki, T. "Marian Feasts". *New Catholic Encyclopedia*. C. 9. Farmington Hills: Thomson Gale, 2003.
- Sarıkcıoğlu, Ekrem. *Kanonik - Apokrif İncillere Göre Hz. İsa Hayatı ve Mesajı*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2017.
- Scheeben, M. J. *Mariology*. çev. T.L.M.J. Geukers. London: B. Herder Book CO, 1946.
- Schimmel, Annemarie. *Dinler Tarihine Giriş*. İstanbul: Kırkambar Yayınları, 1999.
- Socias, James. *Handbook Of Prayers*. Woodbridge: Midwest Theological Forum, 6. Basım, 2007.
- Teaching Catholic Kids. "Celebrate the Feast of the Immaculate Conception with Your Kids". Erişim 10 Ağustos 2021. <https://teachingcatholickids.com/celebrate-the-feast-of-the-immaculate-conception-with-your-kids/>
- The Proud Italian. "Assumption of The Blessed Virgin Mary -FERRAGOSTO!" Erişim 29 Kasım 2022. <https://theprouditalian.com/assumption-of-the-blessed-virgin-mary-ferragosto/>
- Timeanddate. "Assumption of Mary". Erişim 25 Eylül 2021. <https://www.timeanddate.com/holidays/common/assumption>
- Tripadvisor. "Closures on Assumption Day? - Madrid Forum". Erişim 25 Kasım 2022. https://www.tripadvisor.com/ShowTopic-g187514-i126-k11596689-Closures_on_Assumption_Day-Madrid.html
- Trippy. "What goes on in or round Lisbon on Monday August 15th, Assumption Day?" Erişim 26 Kasım 2022. <https://www.trippy.com/vt/Lisbon-286122-6-3170242/What-goes-on-in-or-around-Lisbon-on-Monday-August-15th-Assumption-Day.html>
- Tümer, Günay. *Hıristiyanlıkta ve İslam'da Hz. Meryem*. Ankara: Diyanet Vakfı Yayınları, 5. Basım, 2021.
- Uzuner, Saliha Gülnur. *Katolik Mezhebine Göre İsa'nın Annesi Meryem*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015.
- Vollert, C. O. - Jelly, F. M. "Mary And The Church". *New Catholic Encyclopedia*. C. 9. Farmington Hills: Thomson Gale, 2003.
- Weiser, Francis X. *Handbook of Christian Feasts and Customs: The Year of the Lord in Liturgy and Folklore*. New York: Harcourt, Brace And Company, 1958.
- Weiser, Francis X. *Religious Customs in the Family: The Radiation of the Liturgy into Catholic Homes*. Rockford: Tan Books and Publishers, 1998.
- Yitik, Ali İhsan. "Hz. Meryem ve Efes-Meryamana Evi". *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 5 (30 Haziran 2000), 55-70.